

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

YURTDIŞI YATIRIMLAR İSPANYA PROFİLİ NİSAN 2024

A. İSPANYA'NIN İŞ ORTAMI

1. İş Ortamı

a. İş Ortamına İlişkin Genel Göstergeler

Bir zamanlar Dünya Bankası tarafından oluşturulan İş Yapma Kolaylığı endeksi, dünya çapındaki iş ortamlarını net bir şekilde değerlendirmesiyle beğeni toplamıştır. İş prosedürleri, düzenlemeler ve finansal erişilebilirlik gibi temel faktörleri kapsamış, değerli bilgiler sunmuş ve güveni artırmıştır. Hükümetler bu endeksi yatırım çekmek ve rekabet gücünü artırmak için kullanmıştır. Ancak 2018 ve 2020 yıllarına ait raporlardaki veri düzensizlikleri nedeniyle Dünya Bankası, endeksi askıya almıştır. Onun yerine küresel çapta iş ve yatırım ortamlarını değerlendiren kapsamlı bir rapor olan Business Ready'yi (B-READY) tanıtmıştır. Birinci B-READY raporunun 25 Eylül 2024 tarihinde yayınlanması planlanmaktadır ve İspanya'ya ilişkin sonuçlar bu belgenin sonraki güncellemelerine dahil edilecektir:

<https://www.worldbank.org/en/businessready>

Bu arada, aşağıdaki iki çalışma dahil olmak üzere uluslararası kabul görmüş diğer sıralamalardan da yararlanılacaktır:

- IMD Dünya Rekabet Edebilirlik Sıralaması, ekonomik performans, hükümet verimliliği, altyapı ve iş verimliliği gibi bir dizi faktöre dayalı olarak ülkelerin rekabet edebilirliğini değerlendiren yıllık olarak hazırlanan bir rapordur. Rapor, IMD Dünya Rekabet Edebilirlik Merkezi tarafından 1989 yılından beri yayınlanmakta ve 60'tan fazla ülkeyi sıralamaktadır. Rapor, küresel eğilimler hakkında öngörüler ve analizler sunmaktadır ve ülkeleri dört temel kritere göre sıralamaktadır: ekonomik performans, hükümet verimliliği, iş verimliliği ve altyapı. Rapor, farklı ülkelerin rekabet ortamını anlamak isteyen işletmeler, politika yapımcılar ve akademisyenler için değerli bir kaynak olarak görülmektedir.

2023 yılına ait raporda İspanya, analiz edilen 64 ülke arasında 36. sırada yer almıştır ve orta öğretimde yüksek okullaşma oranları, kamu sağlık hizmetleri, yaşam beklentisi ve ticari hizmetlerin ihracatı gibi alanlarda öne çıkmıştır. Ancak yapısal işsizlik İspanya için önemli bir zayıflık olmaya devam etmektedir. Bu rekabetçilik raporuna göre, yüksek işsizlik oranları ve buna yönelik politikadaki verimsizlikler, İspanya'nın hükümet verimliliği sıralamasında 51. sırada yer almasına neden olmuştur.

Rapor, İspanya'nın öncelikli hedefinin Avrupa fonlarının etkin tahsisi olması gerektiğinin altını çizmektedir. Ayrıca enflasyonun rekabet gücünden taviz vermeyecek şekilde yönetilmesi, vergi baskısının azaltılması, işletmeler için daha elverişli bir ortam yaratılması, istihdam edilebilirliğin artırılması ve üretken sistemin güçlendirilmesinin gerekliliğine vurgu yapılmaktadır.

- Heritage Foundation tarafından her yıl yayınlanan Ekonomik Özgürlük Endeksi, ekonomik özgürlüğe ilişkin olarak dünya çapında bir çalışma yapmaktadır. Çalışma, mülkiyet hakları, hükümet harcamaları, ticaret özgürlüğü ve düzenleyici etkinlik gibi 12 adet gösterge

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

kullanarak ülkeleri değerlendirmektedir. Endeks, her ülkeye sıfır ile yüz arasında bir puan vermektedir ve daha yüksek puanlar daha fazla ekonomik özgürlüğe işaret etmektedir. Ülkeler daha sonra ekonomik olarak en fazla özgür ülkeler en üstte olacak şekilde puanlarına göre sıralanmaktadır.

2024 yılına ait endekste İspanya, ekonomik özgürlük puanı 63,3 ile bir önceki yıla kıyasla 1,7 puanlık düşüşle 55'inci sırada yer almıştır. İspanya, mülkiyet hakları (100 üzerinden 87,2 puan), ticaret özgürlüğü (84,2) ve yatırım özgürlüğü (80) gibi parametrelerde ortalamanın üzerinde olumlu sonuçlar ortaya koymuştur. Bununla birlikte, hükümet harcamaları (26), vergi yükü (57) ve çalışma özgürlüğü (63,6) gibi diğer alanlarda da iyileştirmeye ihtiyaç duyulmaktadır.

Öte yandan, Yabancı Yatırımcının Perspektifinden İspanya'daki İş Ortamının Barometresi, ICEX-Invest İspanya, Multinacionales por Marca España ve IESE işletme okulu tarafından hazırlanan bir rapordur. Rapor, İspanya'daki ekonomik duruma genel bir bakış sunmaktadır ve ülkenin yabancı yatırımcılar için çekiciliğini değerlendirmektedir. Rapor, İspanya'ya doğrudan yabancı yatırım akışlarına ilişkin verilerin yanı sıra İspanya'daki yabancı sermayeli şirketler için istihdam rakamlarına dair bilgiler içermektedir. Raporun 16. baskısı 2024 yılı Mart ayı başında sunulmuştur. Rapor, İspanya'daki yabancı yatırımcılarla yapılan anketler ve görüşmelerin yanı sıra ikincil bilgi kaynaklarına dayanmaktadır. Rapor, düzenleyici ortam, işgücü piyasası koşulları ve vasıflı işçilerin mevcudiyeti gibi yabancı yatırımcılar için önemli olan temel faktörlerin bir analizini sağlamaktadır. Rapor ayrıca politika yapıcılar ve iş dünyasından liderlere İspanya'nın bir yabancı yatırım destinasyonu olarak çekiciliğinin nasıl artırılacağına dair tavsiyeler de içermektedir.

Bu çalışmanın bulgularına göre, İspanya'da kurulu yabancı şirketlerin 2024 yılı için yatırım, ciro, istihdam ve ihracat hacmine ilişkin öngörülerini olumlu bir tablo ortaya koymaktadır. Ayrıca ankete katılan şirketler, ekonomik ve uluslararası siyasi duruma ilişkin belirsizlikten etkilenmelerine rağmen, 2023 yılında İspanya'da faaliyet gösterdikleri iş ortamına ilişkin olumlu bir değerlendirme sunmaktadır. Bu bağlamda, ankete katılanların 2023 yılında İspanya'da hakim olan iş ortamına ilişkin genel değerlendirmesi önceki sonuçlarla tutarlı olmaya devam etmiştir ve 2022 yılında elde edilen 2,89 puana kıyasla 5 üzerinden 2,90 puanla hafif bir artış göstermiştir.

İspanya'da yabancı yatırımcılardan en yüksek notu alan alanlar altyapı (havalimanları, yollar, telekomünikasyon yapıları ve hizmetleri, limanlar ve hızlı trenler) ile ilgili alanlar olup, bu gruba pazar büyüklüğü ve insan sermayesi takip etmekte ve nitelikli işgücü mevcudiyetine ve bu işgücünün öğrenme kapasitesine odaklanılmaktadır. İspanya'ya yatırım yapma nedenlerine ilişkin olarak coğrafi konum, yerel pazarın büyüklüğü ve diğer pazarlara erişim hususlarına özellikle vurgu yapılmıştır.

İyileştirme gerektiren alanlarda ise, bir önceki çalışma ile karşılaştırıldığında kayda değer ilerleme olmasına rağmen, vergilendirme ve finansmanın yanı sıra bürokratik yüklerin azaltılması gibi düzenleyici ortam ve başta elektrikle ilgili maliyetler olmak üzere genel anlamda maliyetlere ilişkin hususlara dikkat çekilmiştir.

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

b. Şirket Kurulumuna İlişkin Mevzuat

Yabancı bir yatırımcının İspanya'da yatırımını gerçekleştirebileceği en yaygın alternatifler aşağıda yer almaktadır:

- 1) Kendi tüzel kişiliği ile bir İspanyol şirketi kurmak: İspanyol Kanunu İspanya'da yatırım yapacak yabancı şirketlerin veya şahısların kullanabileceği çok sayıda vasıta sunmaktadır. Bunun ülkedeki en yaygın şekli ise limited şirketlerdir. (S.L.)
- 2) Direkt olarak kendi başına çalışan bir şirket sahibi tarafından yürütülecek faaliyet: İspanyol Mevzuatı kendi başına çalışan şirket sahibi tarafından yürütülebilecek faaliyetler arasında iki türü öngörmektedir: Sınırlı sorumluluğa sahip girişimci (Emprendedor de responsabilidad limitada) ya da kendi başına çalışan/özel girişimci (Empresario Individual)
- 3) Bir şube açmak: Şube, ana firmadan bağımsız olarak kendi hukuki statüsünü haiz değildir. Ancak, bu tarz bir kuruluş ana firmanın faaliyetlerini gerçekleştirmek için daimi bir temsil ve işletme bağımsızlığı lisansı gerektirmektedir.
- 4) Bir temsilcilik ofisi açmak: İspanya'da bu şekilde yerleşmek yalnızca ana firmanın yurt dışındaki faaliyetlerinin yanında İspanya'da bir tek yan ya da ikincil faaliyetlerde bulunma niyeti olan yabancı şirketler için geçerlidir.
- 5) Diğer seçenekler: İşletmeler arası iş birliği (Geçici İş Dernekleri ("Union Temporal de Empresas"), Ekonomik Çıkar Gruplaşmaları ("Agrupaciones de Interes Economico"), Sessiz Katılım Sözleşmesi ("Cuentas en Participación"), vb.) mevcut bir ortaklığın veya limited şirketin ya da işletmenin hisselerinin iktisabı.

Şirket kurmak

Limited Şirket

Limited Şirket ("Sociedades de Responsabilidad Limitada" veya "Sociedad Limitada") kendi sorumluluklarını ortaklarca oluşturulmuş sermaye ile sınırlayan ve bunu yaparken işletmelerinin borçlarını kendi kişisel kazançları ile karşılamaktan kaçınan, küçük ve bağımsız çalışan girişimciler tarafından geniş kapsamda kullanılan en yaygın ticari firma türüdür.

Ulusal İstatistik Ofisi (INE) Merkezi İş Rehberi'nin 2023 yılı Aralık ayında yayımlanan ve 1 Ocak 2023 tarihi itibarıyla verileri toplanan son rakamlarına göre, toplam 3.404.428 adet işletmeden 1.143.625 adedinin limited şirket olduğu görülmektedir. Başka bir deyişle limited şirketler toplamın %33,6'sını temsil etmektedir. Limited şirketler, sayısal anlamda serbest meslek sahiplerinin ardından (%55,8) ikinci sırada yer almaktadır.

Benzer şekilde, İspanya'da kurulmuş olan Türk şirketlerinin çoğunluğu limited şirket kurmayı tercih etmektedir.

Kanuni şartlarına göre faal şirketler (2023)

Türü	Sayısı	Yüzdesi
Gerçek kişiler/Bağımsız çalışan - Serbest meslek erbabı ("Personas físicas")	1.899.810	% 55,8

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Limited şirketler - Sınırlı sorumlu şirketler ("Sociedades de responsabilidad limitada")	1.143.625	% 33,6
Ortaklıklar - Kuruluşlar ve diğer türleri ("Asociaciones y otros tipos")	150.701	% 4,4
Varlık/Kazanç Topluluğu ("Comunidades de Bienes")	116.504	% 3,4
A.Ş. ler ("Sociedades anonimas")	63.456	% 1,9
Kooperatif şirket ("Sociedades cooperativas")	21.111	% 0,6
Özerk yapılar ve diğerleri ("Organismos autónomos")	9.024	% 0,3
Kolektif ortaklıklar/Kuruluşlar ("Sociedades colectivas")	125	% 0,0
Şirket ortaklıkları ("Sociedades comanditarias")	72	%0,0
Toplam	3.404.428	% 100,0

Kaynak: Ulusal İstatistik Ofisi

Limited Şirketlerin Başlıca Özellikleri:

- *Ortak sayısı:* Şirketin tek bir ortaktan meydana gelmesi durumunda, tek bir mal sahipliği oluşturulur. Bunlar gerçek kişi ya da tüzel kişi olabilir. Ortak sayısında bir sınırlama bulunmamaktadır.
- *Ortakların sorumlulukları:* Birbirleriyle ortaklaşa ve münferiden, ayrıca ortaklarca oluşturulan sermaye ile kısıtlı; ki böylelikle ortakların borçları kendi kişisel kazançlarından karşılama imkanı mevcut değildir.
- *Ortaklık türleri:* Çalışan ortaklar ve/veya sermaye ortakları. ("socios trabajadores y/o socios capitalistas")
- *Şirketin unvanı:* Söz konusu ticari sistem kayıtlarından sorumlu merkez ofisine danışılarak belirlenmesi gereken ve daha evvel kimsenin patentini almamış olduğu bir unvan olmalıdır. Bu unvanı "Sociedad de Responsabilidad Limitada" veya "S.R.L." ya da "Sociedad Limitada" veya da kısaltması "S.L." ifadesi takip etmelidir.
- *Asgari sermaye:* 28 Eylül 2022 tarihli ve 18/2022 sayılı Şirketlerin Kurulması ve Büyümesine İlişkin Kanun'un yürürlüğe girmesinin ardından, asgari sermaye 1 avro (daha önce 3.000 avro idi) olarak belirlenmiştir. Amaç, işletmelerin kurulmasını teşvik etmek için kuruluş maliyetlerini azaltmak ve kurucu hissedarların ihtiyaç ve tercihlerine göre taahhüt edilmesi gereken sermaye miktarına karar vermelerini sağlamaktır. Bununla birlikte, alacaklıların çıkarlarını korumak için, sermayesi 3.000 avro'nun altında olan şirketlerin (i) yasal yedek akçe ve sermaye tutarı 3.000 avro'ya ulaşana kadar toplam kârın en az %20'sine eşit bir miktarda yasal yedek akçe ayırmaları ve (ii) tasfiye durumunda şirketin öz kaynaklarının kurumsal yükümlülüklerini yerine getirmek için yetersiz olması halinde hissedarların şirketle birlikte 3.000 avro ile taahhüt edilen sermaye arasındaki farka kadar müteselsilen sorumlu kılınması gerekmektedir.
- *Sermayenin bölünmesi:* Payların ("participaciones sociales" olarak bilinir) devredilmesinde belli başlı hukuki kısıtlamalar vardır ve diğer ortaklar üçüncü şahıslar üzerinde her zaman tercih hakkını haizdir.

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

- *Tescil edilmiş şirket merkezi:* Şirketin bulunduğu yerin adresinin iş yeri olması ve konumun İspanya'da bulunması gerekmektedir. Şirket merkezinde aynı belediye bünyesinde yapılacak bir değişikliği şirket yöneticisi onaylayabilir ancak belediye değişikliği için Ortaklar Kurulu'nun desteği gereklidir.
- *Şirketin amacı/Kurumsal amaç:* Bu amaç şirketin hizmete sunduğu faaliyet ya da faaliyetleri ifade etmektedir. Çoğunlukla artan faaliyetlerin olması durumunda birtakım idari masrafları önlemek amacıyla önceden planlanmış olan ve diğer olası faaliyetler ile birlikte faaliyetleri gösteren, nispeten geniş kapsamlı bir liste hazırlanır.
- *İdari ve yönetsel yapı:* Kanunlarda yer alan alternatiflerden birinin seçilmesi gerekmektedir: Tek yönetici (Tek kişi), Dayanışma yöneticileri/müdürleri (Bu yöneticiler kendi başına hareket edebilmekle birlikte, aldıkları kararlar herkesi bağlamaktadır) ("administradores solidarios"), Ortak yönetici (Bu yöneticiler birlikte hareket etmek durumundadır. Bu da temsil gücünün kısıtlandığına ve hafifletildiğine işaret etmektedir.) ("administradores mancomunados") veya Yönetim Kurulu (üç ya da daha fazla yönetici).
- *Ortakların Genel Kurul Toplantısı* ("Junta General de Socios"): Şirketle ilgili konuların ele alındığı, karar alma anlamında en yüksek konumdaki organdır. Bu organ yılın ilk altı ayı içerisinde yöneticiler tarafından toplanır. Kurul toplantısında şirketin sevk ve idaresi, şirketin yıllık hesaplarının onaylanması ve net gelirin (kar) bölüşülmesi gibi hususlar ele alınır.
- *Vergi mükellefiyeti:* Limited şirketler, başta Şirketler Vergisi ("Impuesto de Sociedades") ve KDV ("Impuesto sobre el Valor Añadido") olmak üzere çeşitli vergileri ödemekle yükümlüdür.
- *Mevzuat:* Limited şirketlerin işleyişini düzenleyen temel mevzuat, Sermaye Şirketleri Kanunu'nun revize edilmiş metnini ve sonraki değişiklikleri onaylayan 2 Temmuz 2010 tarihli ve 1/2010 sayılı Kraliyet Yasama Kararnamesi'dir.

Bir limited şirketin temel avantajları:

- Alacaklılara karşı yükümlülük şirketin sermayesiyle ve kazancıyla sınırlıdır.
- Hem oluşum aşamasında hem de işletme anlamında diğer tür şirketlerden (örn. ortaklıklar) daha basit bir yönetim ile bürokratik prosedürler açısından nispeten daha basit/sade olma
- Ödendikten sonra yatırımları finanse etmede ya da nakit gereksinimi için kullanabilecek, en az düzeyde gereken düşük sermaye.
- Parasal katkıda bulunma veya para dışında varlık olarak katkı sağlama imkanı. Ayrıca, ortaklıklarda olduğundan farklı olarak, bağımsız bir uzmanın aracılığı para dışında varlık olarak sağlanan katkıların hesaplanması için gerekli değildir. Sermaye artışlarını yürütmek için dışarıdan uzmanlara veya denetçilere de ihtiyaç duyulmamaktadır.
- Ortakların sayısı olması mümkün olan en az sayıdadır (bir).

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

- Düşük şirket maliyetleri

- Üçüncü şahısların şirkete girişini denetleme (hisselerin devrine ilişkin kurallar)

Bir limited şirketin temel dezavantajları:

- Hisseler ("Participaciones sociales") çok kolay devredilemez. Hisselerin satışı şirket mevzuatına ve kanuna göre düzenlenir ve de satışta öncelik diğer ortaklara verilmektedir. Bundan dolayı, eğer fikir daha geniş sayıda yatırımcıyı cezbetmekse, satış en iyi seçenek değildir.

- Eğer sermaye kanun uyarınca belirlenmiş en az miktardaysa, bir finansman (ödünç para/kredi) talebinde bulunduğu anda mali kuruluşlar ortakların kişisel teminatını isteyebilmektedir.

- Limited şirketlerin tahvil ihraç etme ("Obligaciones") yetkisi bulunmamaktadır. Bu şirketler Menkul Kıymeler Borsası'na da kaydolamazlar. Bundan dolayı, finansman imkanlarının çeşitliliği ortaklıklardakine kıyasla daha kısıtlıdır.

Anonim Şirketler

Anonim Şirketler ("Sociedades Anonimas" veya "S.A.") geçmişte şirket türleri arasında en yaygın tür olmuştur. Fakat git gide daha az popüler hale gelmiştir. Bunun ana sebebi limited şirketlerin daha az sermaye gerektirmesidir. Şirket kurmak için bu yasal yapıyı tercih eden şirketlerin sayısı halihazırda çok yüksek değildir (%1,8 oranında). Anonim Şirketler daha çok İspanya'daki büyük şirketler için tercih edilen yapıdır. İspanya'daki kimi Türk şirketleri de bu yasal yapıda karar kılmışlardır.

Anonim Şirketlerin Temel Özellikleri:

- *Hissedarların sayısı:* En az bir, herhangi bir en yüksek sınır bulunmamaktadır.
- *Hissedarların sorumlulukları:* Ödenmiş sermaye ile sınırlıdır.
- *Şirket unvanı:* Bu unvan, ticari sistem kayıtlarından sorumlu merkez ofisine danışılarak belirlenmesi gereken ve daha evvel kimsenin patentini almamış olduğu bir unvan olmalıdır. Bu unvanı "Sociedad Anonima" veya da kısaltması "S.A." ifadesi takip etmelidir.
- *Asgari sermaye:* Bir anonim şirket kurmak için gereken en az sermaye 60.000 avro'dur. Sermaye birikimi tamamıyla taahhüt edilmiş olmalı ve hisselerin başa baş değerinin en az %25'i ödenmiş olmalıdır. Sermaye, parasal katkıdan da oluşabilir veya şirketin kazancı/varlığı türünde ("en especie") de olabilir.
- *Sermayenin bölünmesi:* Limited şirketin mevzuatı farklı kurallar öngörmüyorsa, temelde hisselerin devri mümkündür.

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

- *İdari ve yönetsel yapı:* Hissedarların oluşturduğu Genel Kurul (şirketin genel karar organı) ile Yönetim Kurulu (şirketin günlük olarak idaresinden ve üçüncü şahıslara karşı temsilinden sorumlu yürütme organı) başlıca organlardır.
- *Vergi mükellefiyeti:* Anonim şirketler, başta Şirketler Vergisi ("Impuesto de Sociedades") ve KDV ("Impuesto sobre el Valor Añadido") olmak üzere çeşitli vergileri ödemekle yükümlüdür.
- *Mevzuat:* Anonim şirketlerin işleyişini düzenleyen temel mevzuat, Sermaye Şirketleri Kanunu'nun revize edilmiş metnini ve sonraki değişiklikleri onaylayan 2 Temmuz 2010 tarihli ve 1/2010 sayılı Kraliyet Yasama Kararnamesi'dir.

Tek Ortaklı (Tek Hissedarlı) Şirketler

Hem anonim şirketler hem de limited şirketler ile ilgili mevzuata göre, her iki şirket şekli de tek ortaklı olarak kurulabilir veya sonradan tek ortaklı şirket olabilir. ("Sociedad Anonima Unipersonal" - S.A.U. veya "Sociedad Limitada Unipersonal - S.L.U.")

Bu tür şirketler özel raporlama ve kayıt gerektiren belirli bir yönetim şekline tabidir. Örnek olarak, bir şirketin tek bir sahibi olduğu hususu ilgili ticaret siciline kaydedilmelidir ve şirketin bütün yazışmalarında ve ticari belgelerinde bu husus tasdikli olmalıdır.

Bir İspanyol Limited Şirketi veya A.Ş.'nin Kurulması için Atılacak Adımlar

- 1) Önerilen şirket adı için uygunluk sertifikası almak ("*Certificación negativa de denominación social*"). Bu başvuru Ticaret Sicil Merkezi'ne yapılmaktadır.
- 2) Geçici Vergi Kimlik Numarası Başvurusu (N.I.F.-Número de Identificación Fiscal) ("*Solicitud de N.I.F. provisional*") (Konuyla ilgili daha detaylı bilgi raporun sonraki sayfalarında yer almaktadır.)
- 3) Sermaye birikiminin ödenmesi için işletme adına bir banka hesabı açılması.
- 4) İntifa hakkı sahibinin beyanlarını içeren belge ("*Acta de manifestaciones de titularidad real*"). Kurucu hissedarlar, Kara Para Aklamalarının ve Terörün Finansmanının Önlenmesine İlişkin 28 Nisan 2010 tarihli ve 10/2010 sayılı Kanun uyarınca intifa hakkı sahibinin beyanlarını içeren bir belgeyi imzalamalıdır.
Bu kanun, bir şirketin kurucularının, "intifa hakkı sahibi" yani kişi(ler) aracılığıyla bir beyan sunmasını gerektirir:
 - Adına iş ilişkisi kurulması veya işlemlerde yer alınması amaçlanan kişi.
 - Bir tüzel kişiliğin sermayesinin veya oy haklarının %25'inden fazlasına doğrudan veya dolaylı olarak sahip olan veya kontrol eden veya bir tüzel kişiliğin yönetimi üzerinde doğrudan veya dolaylı olarak kontrol uygulayan kişi
- 5) Noterde önce amme senedinin icrası yapılmalıdır. ("*Otorgamiento de escritura ante notario*") Söz konusu amme senedi, Ticaret Sicil Merkezi tarafından açık isim arama sertifikası verildikten sonraki üç ay içerisinde icra edilmelidir.

Kurucu hissedarlar noter huzurunda aşağıdakileri içeren bir kamu senedini imzalamalıdır:

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

- a) Kurucu ortakların kimliğini gösteren belge. Kuruluş işleminde hissedarlardan herhangi biri temsil ediliyorsa, hissedarı temsil eden noter tasdikli vekaletnamenin notere ibraz edilmesi gerekmektedir. Vekaletname yurt dışında veriliyorsa usulüne uygun olarak tasdik edilmesi gerekir.
- b) İntifa hakkı sahibinin beyanları (4. maddeye bakınız).
- c) Katkılara ilişkin kanıtlar ve katkıların nakden mi yoksa aynı olarak mı (varsa) yapılacağına ilişkin banka belgeleri ve hissedarlar tarafından taahhüt edilen sermaye stokunun ayrıntıları
- d) Ticaret Sicili tarafından verilen açık isim arama sertifikası (1. maddeye bakınız).
- e) Şirket tüzüğü.
- f) Şirketin limited şirket olması halinde, tüzüğün farklı alternatifler öngörmesi durumunda kuruluş senedinde yönetim organının başlangıç şeklinin belirtilmesi gerekir.
- g) Şirket yöneticilerinin belirlenmesi ve kabulü.
- h) Yabancı yatırımın sonradan Ekonomi, Ticaret ve İşletme Bakanlığı Yabancı Yatırım Siciline beyan edilmesi. Özellikle vergi cenneti olarak kabul edilen ülke veya bölgelerden gelen yabancı yatırımlarla sınırlı olan bazı durumlarda, önceden beyanda bulunulması gerekir.
- i) Ulusal Ekonomik Faaliyet Sınıflandırmasına (CNAE) uygun olarak faaliyeti açıklayan ekonomik faaliyet kodunun belirlenmesi.
- j) Şirketin anonim şirket olması halinde, kuruluş senedinde, halihazırda ödenmiş olan ve sadece tescile kadar öngörülen kuruluş giderlerinin toplam tutarının en azından yaklaşık olarak belirtilmesi gerekir.

6) Kayıtlı ofisin Ticaret Siciline tescili için başvuru (“Solicitud de inscripción en el Registro Mercantil del domicilio Social”) Kuruluş belgesi (i) noter tarafından telematik olarak; veya (ii) ilgili tarafça şahsen sunulur.

7- Sabit Vergi Kimlik Numarasının Alınması (“*Obtención N.I.F. definitivo*”) (Konuyla ilgili daha detaylı bilgi raporun sonraki sayfalarında yer almaktadır.)

8- Vergi ve istihdam ile ilgili prosedürlerin yerine getirilmesi (“*Trámites censales a efectos fiscales y laborales*”)

8.1) Vergi İşlemleri:

- Ticari Faaliyetler Vergisi (IAE) kaydı: Yerel bir vergidir. Faaliyete geçmeden 10 gün önce ticari faaliyetin yürütüleceği şehirdeki Vergi Ofisi’ne gidilerek ilgili evrak teslim edilir.
- Katma Değer Vergisi (IVA) kaydı: Şirket faaliyete geçmeden önce, O36 numaralı form, Yabancı Kimlik Kartı Numarası (NIE) veya İşveren Kimlik Numarası ile şirketin yerleşik olduğu şehirdeki Vergi Ofisi’ne kayıt yaptırılır.

8.2) Sosyal Güvenlik İşlemleri

- İşverenin sosyal güvenlik kaydı ve mesleki kaza sigortası kaydı: Şirket faaliyete geçmeden önce ilgili özerk yönetime ait Sosyal Sigorta Ofisi’ne başvuruda bulunulur.

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

- İşe başlayan personele ait bildirim: Tüm personel sosyal güvenlik sistemine dahil edilerek ilgili sosyal güvenlik ofisine bildirilmek zorundadır.

8.3) Belediye Meclisi ile İlgili İşlemler

- İşyeri Açılış Belgesi: İşyeri faaliyete geçmeden önce, ilgili form doldurularak kimlik ve vergi kartı fotokopisi, ticari faaliyet vergisi kaydı fotokopisi, tesis planları, inşaat izni, harç ödendi belgesi ile işyerinin yerleşik olduğu belediyeye ait Belediye Meclisi İmar İşleri Birimi'ne başvuruda bulunulur.

8.4) Çalışma ve sosyal güvenlik ile ilgili diğer işlemler:

- İşyeri açılışı bildirim: Yeni işyeri açılışı veya işyerindeki köklü değişiklikler açılış veya tadilatı müteakip 30 gün içerisinde ticari faaliyetin yürütüleceği şehirdeki Özerk Bölgenin ilgili ofisine bildirilir. Bu bildiriye mesleki risk önleme planı da eklenmelidir.

- Çalışan kayıt defteri ve iş teftiş ziyaretleri defterlerinin alınması ve yasallaştırılması: Tüm işverenlerin, iş müfettişlerinin gerekli kayıtları yapması ve çalışan kayıt defterini düzenli ve güncel tutabilmesi için bir ziyaret defteri bulundurmaları gerekmektedir. Çalışanı olan işletmelerde, çalışanlar çalışmaya başladıklarında bu defterlere kayıtları yapılmalıdır.

Şirket kuruluşu aşamasındaki masrafları gösteren özet tablo:

Tanım	Ücretler
Noter Onayı	<p>a) Genel bir kural olarak, olağan rejim altında oluşturulan anonim şirketler ve limited şirketler için ücretler, sermaye stoğu esas alınarak değişen miktarlarda/oranlarda alınmaktadır. Resmi miktar ilk 6.010,12 avro için yaklaşık 90 avro tutarındadır. 6.010,12 avro ile 601.012,10 avro arasındaki tutarlara % 0,03 ile % 0,45 arasında oranlar uygulanmaktadır. 6.010.121,10 avro'yu aşan herhangi bir miktar için noter, yürütme tarafının serbestçe kararlaştırdığı miktarı alacaktır.</p> <p>b) Sermayesi 3.100 avro'yu aşan veya tüzüğü Bakanlık tarafından onaylanan formlardan herhangi birine uyarlanmayan telematik olarak kurulan limited şirketler için Adalet Bakanlığı 150 avro'luk bir ücret alacaktır.</p> <p>c) Sermayesi 3.100 avro'yu geçmeyen ve tüzüğü Adalet Bakanlığı tarafından onaylanan formlardan birine uyarlanan</p>

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

	telematik olarak oluşturulan limited şirketler için ücret 60 avro olacaktır.
Şirketin yerel Ticaret Siciline kaydı	a) Genel kural olarak, olağan rejim altında oluşturulan şirketler ve limited şirketler için, ilk 3.005 avro için 6,01 avro tutarında resmi bir miktar vardır, ardından 6.010.121 avro'dan fazla sermaye için % 0,005 ve % 0,10 arasında değişen bir ölçek bulunmaktadır. Toplam ücretin bir üst limiti vardır ve 2.181 avro'yu geçemez. b) Sermayesi 3.100 avro'yu aşan veya tüzüğü Adalet Bakanlığı tarafından onaylanan formlardan herhangi birine uyarlanmayan telematik olarak oluşturulan limited şirketler için ücret 100 avro olacaktır. c) Sermayesi 3.100 avro'yu geçmeyen ve tüzüğü Adalet Bakanlığı tarafından onaylanan formlardan herhangi birine uyarlanan telematik olarak oluşturulan limited şirketler için ücret ise 40 avro olacaktır.
Transfer (Devretme/Nakil) vergisi ve damga vergisi ("Impuesto sobre Transmisiones Patrimoniales y Actos Jurídicos Documentados")	Yatırım ve istihdam yaratmayı teşvik etmek için vergi, işgücü ve serbestleştirme alanlarındaki faaliyetler hakkında 3 Aralık 2010 tarihli ve 13/2010 sayılı Kraliyet Kararnamesine göre muaf tutulan "kurumsal işlemler" başlığı altında yer alan transfer vergisi.
Açılış / işletme ruhsatının ("Licencia de apertura" / "Licencia de funcionamiento") veya resmi sorumluluk beyannamesinin ("Declaración responsable") belediye yetkilisi tarafından kayıt altına alınması için alınan ücret.	Yalnızca bir kez ödenen ve genellikle nispeten düşük miktardaki belediye vergisidir. Faaliyetin türüne bağlı olarak, önceden idari izin alınması gerektiğinde, söz konusu ücretin ilgili kamu idaresinin hesabına (devlet / bölgesel) ödenmesi gerekecektir.
Diğer giderler	Diğer masraflar (örneğin, hukuk müşavirleri için mesleki ücretler) değişkenlik göstermektedir.

Vergi kimlik numarası (N.I.F.) ve yabancı kimlik numarası (N.I.E)

İspanyol mevzuatına göre halihazırda İspanya'da ekonomik veya profesyonel çıkarı olan ya da vergi ödenmesi gereken ilgili faaliyetlere katılan herhangi bir birey veya tüzel kişiliğin bir vergi kimlik numarasına (tüzel kişiler için) veya bir yabancı kimlik numarasına (bireyler için) sahip olması gerekmektedir.

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Yabancı bir yatırımcı İspanya'ya doğrudan yatırım yaptığında veya İspanya'da bulunan bir işletmenin hissedarı veya yöneticisi olduğunda veya İspanya'da yabancı bir işletmenin şubesini ya da daimi işletmesini açtığında N.I.F. veya N.I.E. başvurusu yapılması gerekmektedir.

a) N.I.E., İspanya'da yerleşik şirketlerin hissedarları veya yöneticileri, İspanya'da bulunan şubelerin vergisel veya yasal temsilcileri, daimi yerleşik işletmeler veya limited şirket girişimcileri gerçek kişiler için çıkartılmalıdır:

İspanya'da N.I.E. çıkarmak için sırasıyla şu kurumlara başvurmak gerekmektedir: İspanya İçişleri Bakanlığı'na bağlı olan Emniyet Genel Müdürlüğü veya Göç İdareleri veya Polis Komiserlikleri

Yurtdışında N.I.E. çıkarmak için sırasıyla şu kurumlara başvurmak gerekmektedir: Yurtdışındaki İspanyol Konsoloslukları aracılığıyla Yabancılar ve Hudutlar Genel Komiserliği

(N.I.E. çıkarmak için talep edilen belgeler: EX15 nolu resmi form bir orijinal ve bir kopya (bu form komiserliklerden ya da internet üzerinden temin edilebilmektedir) Aslı gibidir kaşesi vurulmuş pasaport fotokopisi. Ayrıca söz konusu başvuru bir temsilci aracılığıyla yapılırsa bazı ek belgeler istenecektir.)

b) N.I.F., İspanya'da yerleşik şirketlerin hissedarları veya yöneticileri, İspanya'da bulunan daimi işletmeler veya şubelerin sahipleri tüzel kişiler için çıkartılmalıdır.

İspanya'da N.I.F. çıkarmak için sırasıyla şu kurumlara başvurmak gerekmektedir: İspanyol Vergi Ajansı veya telematik başvuru

Yurtdışında N.I.F. çıkarmak için sırasıyla şu kurumlara başvurmak gerekmektedir: Yurtdışındaki İspanyol Konsoloslukları veya telematik başvuru

Başvurunun ilk adımı için yapılması gerekenler: Firma temsilcisine bir N.I.E. alınması için 030 nolu formun doldurulması, temsilcinin nüfus dairesine kaydı, eğer mümkünse İspanyol Vergi Ajansı'na kaydı; Apostil ve yeminli tercüme ile onaylanmış şirket ikametgahının Ticaret Sicili'ne kaydı, temsilcinin pasaportunun fotokopisi.

Başvurunun ikinci adımı için yapılması gerekenler (Yabancı işletmeye bir N.I.F. 'in verilmesi): Yabancı işletmenin N.I.F. başvurusu için 036 nolu formun doldurulması, şirketin yasal temsilcisine ait İspanyol ulusal kimlik kartı veya N.I.E. ile pasaportu (036 nolu formu imzalayan yasal temsilci olmalıdır), Ticari Sicil'den alınmış orijinal şirket kuruluş belgesi.

c) İspanya'da kurulacak şirkete verilecek geçici veya sürekli N.I.F.

İspanya'da yerleşik şirketler için geçici veya sürekli N.I.F. 'e, İspanya'da yerleşik şirketlerin hissedarları veya yöneticileri olacak yabancı gerçek kişiler veya tüzel kişiler için yapılacak başvurudan farklı olarak, doğrudan başvuru sahibi tarafından veya bir temsilci aracılığıyla yapılacak ücretsiz başvuru sadece İspanya'da yapılabilmektedir.

c.1) Geçici N.I.F. (Şirket kurulmadan önce)

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

- Olağan prosedür -> Devlet Vergi Ajansı (036 Nolu başvuru formu bir N.I.E.'si veya İspanyol ulusal kimlik kartı olan şirket temsilcisi tarafından imzalanmalıdır. N.I.E.'nin veya İspanyol ulusal kimlik kartının fotokopisi, Ticaret Sicil Merkezi'nden alınmış orijinal açık isim arama sertifikası; şirket kurma niyeti anlaşması.)
- Telematik başvuru prosedürü -> Senedi onaylayan noter Devlet Vergi Ajansı'na telematik yollarla geçici bir N.I.F. verilmesini talep edecektir. Bu işlem için şirket hissedarlarının veya yöneticilerinin bir N.I.E.'si veya İspanyol kimlik numarası olması gerekmektedir.

c.2) Sürekli N.I.F. (Şirket kurulduktan sonra)

- Olağan prosedür (Telematik başvuru prosedürü) -> Devlet Vergi Ajansı (036 Nolu başvuru formu bir N.I.E.'si veya İspanyol ulusal kimlik kartı olan şirket temsilcisi tarafından imzalanmalıdır. 036 Nolu formu imzalayan şirket temsilcisinin şirketteki yetkisini kanıtlayan vekaletnamenin aslı ve fotokopisi; şirket temsilcisinin N.I.E.'sinin veya İspanyol ulusal kimlik kartının fotokopisi; kayıt damgası taşıyan şirket kuruluş belgesinin aslı ve fotokopisi)

İspanya dışında bir ülkeden temin edilen belgeler İspanyolca'ya veya başvurunun sunulduğu Özerk Topluluğun ortak resmi diline çevrilmelidir. Belge, 5 Ekim 1961 tarihli Lahey Sözleşmesi uyarınca düzenlendiği ülkedeki yetkili bir makam tarafından apostil ile tasdik edilmedikçe, belgenin verildiği ülkedeki yetkili İspanyol konsolosluğu ve Dışişleri, Avrupa Birliği ve İşbirliği Bakanlığı tarafından önceden tasdik edilmelidir.

Gelişmekte olan şirketler ekosistemini destekleyen 21 Aralık 2022 tarihli ve 28/2022 sayılı Kanun bir istisna içermektedir. İspanya'da ikamet etmeyecek ve yabancı kimlik numarası (NIE) almak zorunda kalmayacak yatırımcılar için bürokratik gereklilikleri azaltmakta, böylece yatırımı somutlaştırma ve belgeleme için vazgeçilmez bir gereklilik olan vergi kimlik numarası (NIF) için elektronik başvuruyu kolaylaştırmaktadır. Bu basitleştirme, yatırımcı yabancı bir birey ise, yalnızca NIF ile kimlik tespitine izin verilebileceği anlamına gelmektedir. Yabancı kuruluşlar söz konusu olduğunda, Tek Elektronik Belge (DUE) aracılığıyla Bilgi ve İş Yaratma Merkezi (CIRCE) üzerinden yeni kuruluş oluşturulduğunda, yabancı yatırım kuruluşu için NIF'nin aynı sistem kullanılarak alınmasına izin verilmektedir. Buna ilaveten, en gelişmiş ülkelerle uyumlu olarak, yerleşik olmayan yabancı yatırımcılara, kanunun vergi içerikli fiiller için zorunlu kıldığı vergi kimlik numarasını, bir idari ofise talep veya tahsilat için gitmesine gerek kalmadan alabilmeleri için iki alternatif elektronik yöntem sunulmaktadır.

Ancak, bu istisnaların yalnızca gelişmekte olan şirketlerdeki yatırım süreçleri için geçerli olduğu belirtilmelidir. Bir şirketin böyle kabul edilebilmesi için belirli gerekliliklerin karşılanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bir yanda, girişimcilik projesinin yenilikçilik derecesini ve iş modelinin ölçeklenebilirliğini doğrulaması gereken ENISA adında bir İspanyol ajansı bulunmaktadır. Öte yandan, şirketin yaşı (yeni kurulmuş olması veya kuruluşundan bu yana en fazla beş yıl, biyoteknoloji, enerji, sanayi sektörleri veya teknolojinin gelişimine göre diğer sektörlerde yedi yıl olması), şirketin İspanya'da kayıtlı bir ofisi veya işyeri olması ve işgücünün çoğunluğunun İspanya'da sözleşmeli olması, satış rakamının on milyon avro'yu geçmemesi vb. gibi yerine getirilmesi gereken başka şartlar da bulunmaktadır.

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Diğer şirket türleri: Limited Şirket Girişimcisi (ERL)

İspanya’da girişimcilerin bireysel ihtiyaçlarına göre ticari faaliyetlerini gerçekleştirebilmek için yukarıda belirtilenlere ek olarak oldukça fazla sayıda hukuki seçeneği bulunmaktadır. (Varlıklar Topluluğu, Kooperatif Şirketleri, Kolektif Şirketler, Ortaklık Şirketleri, vb.)

Bunların dışında Limited Şirket Girişimcisi (“*Emprendedor de responsabilidad Limitada*” (“*ERL*”)) opsiyonu da bireysel yatırımcıların özel ilgisini çeken seçenekler arasında yer almaktadır.

Limited Şirket Girişimcisi (ERL) statüsü, ticari veya mesleki faaliyetlerine bakılmaksızın, bireysel bir girişimci tarafından belirli koşullar altında işlerinin yürütülmesinden doğan borca ilişkin yükümlülüklerini sahip olduğu evi kapsamayacak şekilde sınırlandırmak amacıyla kullanılabilir.

Bu tür bir hukuki seçenek sadece bir ortağın (girişimcinin) varlığını kabul etmektedir. ERL kurulması için herhangi bir minimum sermaye zorunluluğu bulunmamaktadır. ERL’yi kuran gerçek kişi olduğu için limited şirket girişimcilerine Kurumlar Vergisi (IS) yerine Kişisel Gelir Vergisi (IRPF) uygulanmaktadır.

Sube Açmak

Genel olarak, yabancı bir şirketin İspanya’da şube açması için gerekli olan koşullar, prosedürler ve şube açma maliyetleri yeni bir şirket (yan kuruluş veya bağlı kuruluş) kurulmasına benzemektedir. İlgili yasal süreçler ve maliyetler hakkında özet bilgi aşağıda yer almaktadır.

1. İsim arama sertifikası: Yeni bir şirket kurulması için takip edilen prosedür uygulanmaktadır. Ancak, Sicil ve Noterlik İşleri Genel Müdürlüğü’nün 24 Mayıs 2007 tarihli kararına göre, yabancı şirketlerin İspanya’da şube açmak için Merkezi Ticaret Sicili’nden isim arama belgesi temin etmeleri gerekmektedir.

2. N.I.F. temini ve İspanyol vergi makamlarıyla yürütülecek işlemler için ana şirketin temsilcisinin atanması: İspanyol vergi makamlarıyla vergi yükümlülüklerine ilişkin işlemlerde ana şirketi temsil etmesi için İspanya’da ikamet eden bir gerçek veya tüzel kişinin atanması (Yeni bir şirket kurulması için takip edilen prosedür uygulanmaktadır.)

3. Lehdarın beyanlarını içeren belge (Yeni bir şirket kurulması için takip edilen prosedür uygulanmaktadır.)

4. Bir İspanyol noter huzurunda şube açılışına ilişkin belgenin icrası: Bu adım, daha önce yabancı ana şirketin yetkili organı tarafından kabul edilen bir şube açma kararının noter huzurunda resmileştirilmesinden oluşmaktadır.

Noter tarafından talep edilecek belgeler:

(i) Bir bağlı kuruluş açılması için gerekli olan belgelere benzer belgeler: Huzurunda bulunan kişinin kimliği, ana şirketi temsile ilişkin vekâletname, lehdarın beyanı, ödeme belgesi ve ödemenin nakit veya aynı olarak yapılıp yapılmadığı;

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

(ii) ana şirketin mevcudiyetine, tüzüklerine ve yöneticilerinin isimleri ve kişisel bilgilerine ilişkin yeterli kanıt (tercüme edilmiş, resmi ve/veya uygun olduğu şekilde apostil tasdikli); ve
(iii) şubenin kurulmasına ilişkin olarak ana şirketin yetkili organı tarafından alınan karar.

Şube açılışına ilişkin belge ayrıca Ekonomi, Ticaret ve İşletmeler Bakanlığı Yabancı Sermaye Sicili'ne yapılan yabancı yatırım beyanını da içerebilir.

5. Ticaret Sicili'ne tescil başvurusu (Yeni bir şirket kurulması için takip edilen prosedür uygulanmaktadır.)

6. Ekonomik faaliyetlerin vergilendirilmesi amacıyla kayıt işlemlerine yönelik prosedürler:

- Katma Değer Vergisi (KDV) yükümlülüğüne ilişkin kayıt: Yeni bir şirket kurulması için takip edilen prosedür uygulanmaktadır.
- Açılış/işletme ruhsatı veya resmi beyanın işlem ücretinin ödenmesi: Yeni bir şirket kurulması için takip edilen prosedür uygulanmaktadır.
- Sosyal güvenlik işlemleri için şirketin kaydı.

Bir şubenin kurulması süreci genellikle 6 ile 8 hafta sürebilmektedir.

Şube ve yan kuruluş arasındaki en önemli farklar aşağıdaki tabloda açıklanmaktadır:

	Şube	Yan Kuruluş
Asgari Sermaye	Bir şube kurmak için sermayeye ilişkin bir yasal zorunluluk bulunmamakla birlikte şubenin belirli bir sermayeye sahip olması pratik nedenlerden dolayı tavsiye edilmektedir.	A.Ş.: 60.000 Avro Limited şirket: 1 Avro
Tüzel Kişilik	Ayrı bir tüzel kişilik değil, ana şirket ile aynı tüzel kişilik	Ayrı bir tüzel kişiliğe sahiptir
İdari Organ	İspanya'da ikamet eden şirket temsilcisi (Şubenin temsilcisi şirketin adına her amaçla özellikle de vergi konusunda hareket etme hakkına sahiptir)	Genel Kurul ve Yönetim Kurulu
Hissedar Sorumluluğu	Ana şirketin sınırsız sorumluluğu bulunmaktadır.	Hissedarların sorumluluğu genellikle her birinin katkıda bulunduğu sermaye miktarı ile sınırlıdır. Ancak istisnai durumlarda üçüncü kişilerin menfaatlerini korumak için pay sahiplerinde kişisel sorumluluk aranabilmektedir.

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

		<p>Bu istisnai durumlarda, mahkemeler "tüzel kişilik perdesinin kaldırılması" prensibini uygulamıştır. Hissedarların şirket tüzel kişiliği korumasını kötüye kullanmaları ihtimaline yönelik olarak mahkemeler detaylı inceleme yapabilmektedir. Bu durumda, şirketin varlıkları ile hissedarların her birinin varlıkları arasında bir ayırım yapılmamaktadır.</p>
Vergilendirme	<p>-İkamet etmeyenlerin gelir vergisi (“Impuesto sobre la Renta de los No- Residentes”)</p> <p>- Bir şubenin kârının merkeze havale edilmesi veya bir yan kuruluşun temettüsünün ana şirkete ödenmesi, ana şirketin veya merkez ofisin yerleşik olduğu ülkeye bağlı olarak İspanya'da vergilendirilecektir. İspanya'nın vergi anlaşması olan ve AB üyesi olmayan bir ülkede yerleşik olan bir şirket için ise temettüler anlaşmadaki indirimli oran üzerinden vergilendirilecek ve şube kârlarının havalesi, çoğu anlaşmaya göre, İspanya'da vergiden muaf tutulacaktır (bkz. Detaylı bilgi için Türkiye ve İspanya arasındaki çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması).</p> <p>- Yabancı bir şirketin İspanya şubesine kullandığı kredilere olan faiz, şube için vergidüşürülememektedir.</p>	<p>- A.Ş. Gelir Vergisi (“Impuesto sobre Sociedades”)</p> <p>- Yan kuruluşun ana şirketine kâr payı ödemesi Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarının çoğuna göre indirimli oranlarda yapılmaktadır. Türkiye ile İspanya arasındaki anlaşmaya göre bu oran %5 veya %15'tir.</p> <p>-Yan kuruluşun hissedarlarından alınan kredilere olan faiz, şube için vergidüşürülebilir. (Belirli koşullar altında olmakla beraber)</p>

Temsilcilik Açmak

İspanya'da bu tür bir kuruluş, yatırımcıların çok fazla yasal formaliteye uymak zorunda kalmadan yatırım kararlarını dayandırabilecekleri her türlü bilgiyi elde etmelerini

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

sağlamaktadır. Temsilcilik bu nedenle pazar araştırması yapmak, yatırım planlanan sektördeki rekabet düzeyini incelemek, yatırım için finansal tahminleri ve kar tahminlerini derlemek, hisse veya varlık satın alarak şirketlerin satın alınmasını müzakere etmek ve ayrıca sorumlulukları tespit etmek için de ideal bir araçtır.

Temsilcilik bürolarını ayrıntılı olarak düzenleyen özel bir mevzuat bulunmamaktadır. Faaliyetleri, İspanya ile diğer ülkeler arasında çifte vergilendirmeyi önlemek için yapılan anlaşmalarda tanımlanmıştır (işyeri ile ilgili maddeler). Bu anlaşmaların yokluğunda, İspanyol mevzuatı uygulanıp temsilcilik ofisi bir kalıcı kuruluş olarak kabul edilecektir (vergi düzenlemelerinde görünen tanım).

Temsilcilik ofislerinin temel özellikleri:

- Yasal kişilik: Ana şirketlerinden ayrı bir tüzel kişiliği bulunmamaktadır. Temsilciliğin tüm borçlarından ana şirket sorumludur.

- Yönetim organı: Resmi bir yönetim organı yoktur, ancak ofisin temsilcisi kendisine verilen yetkilere göre hareket etmektedir.

- Açılış prosedürleri: Temsilcilik ofisi açmak için herhangi bir prosedür bulunmamaktadır. Vergi, çalışma ve sosyal güvenlik nedenleriyle resmi bir belgenin düzenlenmesi gerekebilmektedir (veya yabancı bir noter huzurunda düzenlenmiş, apostil ile usulüne uygun olarak tasdik edilmiş bir belge veya herhangi bir temsilcilik ofisinin vb. açıldığını gösteren diğer resmi bir belge). Bir temsilciliğin açılışı Ticaret Sicili'ne kayıt edilmemektedir. Temsilcilik ofislerinin resmi yönetim organları yoktur; her bir ofisin temsilcisi, temsilciliğin faaliyetlerini o temsilciye verilen yetkilere göre yürütmektedir.

- Faaliyetler: Temsilcilikler ticari işlemde bulunamazlar. Temsilcilik bürosunun faaliyetleri, prensip olarak sınırlıdır, esas olarak koordinasyon, iş birliği vb. içermektedir.

Sirket Feshi

Şirketlerin kapatılması, tasfiyesi ve feshine ilişkin ana düzenleme Sermaye Şirketleri Kanunu'dur. Sermaye Şirketleri Kanunu'nun revize metnini onaylayan düzenleme 2 Temmuz 2010 tarihli ve 1/2010 sayılı Kraliyet Yasama Kararnamesi'dir. Spesifik olarak, bu konular X başlığında (Fesih ve Tasfiye), hem 1. Bölüm'de (Fesih) (Madde 360 ila 370) hem de 2. Bölüm'de (Tasfiye) (Madde 371 ila 400) ele alınmaktadır.

Öte yandan, iflas işlemlerini düzenleyen birincil düzenlemeler, İflas Kanunu'nun birleştirilmiş metnini onaylayan 5 Mayıs 2020 tarihli ve 1/2020 sayılı Kraliyet Kararnamesi ile 9 Temmuz 2003 (kısmi) tarihli ve 22/2003 sayılı Kanun'dan oluşmaktadır.

Söz konusu mevzuata ek olarak, İspanya'daki şirketlerin tasfiyesi Medeni Usul Yasası, Menkul Kıymetler Piyasası Yasası, Kredi Kuruluşları ve Yatırım Hizmetleri Firmaları Yasası, Şirketler Yasası, Sigorta ve Yenileme ile Yeniden Sigorta Hizmetleri Yasası hükümlerine de tabi olabilmektedir.

İspanya'da şirket feshi süreci iflas, kayıp, başka şirketle birleşme gibi yasal nedenlerle likidasyon veya tasfiye gereksinimi oluşması halinde işlemler. İflas süreci şirket sahibi için tek çare haline gelmiş ise süreci mümkün olduğunca erken başlatmak önem taşımaktadır. İflas

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Kanunu kapsamında şirketler icra yoluyla veya doğrudan tasfiye hallerinde aşağıdaki süreçleri takip eder:

- Varlıkların tasfiyesi veya şirketin yeniden yapılandırılmasına imkan veren doğrudan tasfiye işlemi kapsamında kredi düzenlemesi veya konkordato süreci başlatılır.
- Firmanın tasfiye işlemi tebellüğ etmesinden itibaren en geç 2 ay içerisinde şirket müdürleri bir resmi tasfiye düzenlemesi başlatmakla yükümlüdür.
- Tasfiye düzenlemesi borçlu ve alacaklılar arasında varılan uzlaşmayı içerebilir. Bu kapsamda borcun yeniden yapılandırılması veya taksitlendirilmesi gerçekleştirilebilir.
- Eğer borçlu firma uzlaşmayı reddederse veya hakim süreci başlatırsa borçlu firma tasfiye halinde firmaya dönüşür.
- Tasfiye düzenlemesi, borçlu tarafından tüm borçların ödenmesi halinde veya alacakların sıraya konması ile sona erer.
- Hakim tasfiye sürecinde firmanın kusuru olup olmadığına karar verir. Eğer iflasa gidilmesinde firmanın kusuru olduğu yönünde karar çıkar ise borçlu firmaya 15 yıl boyunca ticari faaliyette bulunma ve varlıklarını yönetme yasağı getirilir.

Diğer yandan şirketin feshi gönüllü olarak da vuku bulabilir. Örneğin şirket kuruluşunda belirlenen hedeflere ulaşmış veya uzun süredir gayri faal halde olduğu için ömrünü tamamlamış kabul edilebilir. Bu gibi gönüllü şirket feshi hallerinde firmanın uygun biçimde kapatılması için aşağıdaki süreç izlenir:

- Hissedarların katılımıyla şirket feshi önerisi için olağanüstü genel kurul toplanır.
- Önerinin kabulü halinde bir veya birden fazla müdür/hissedar borçların ödenmesi işlemlerini yürütmek üzere görevlendirilir.
- Tüm borçlar ödendikten sonra geriye kalan para ortaklar arasında paylaşılır.
- Bütün tasfiye işlemleri tamamlandığında noter huzurunda şirket kapanışı belgesi düzenlenir. Bu belge nihai tasfiye bilançosunu ve tüm hissedarların payları ile kimlik bilgilerini içermelidir.
- Tasfiye sonrası hissedarlara ödenen tutarın %1'i oranında damga vergisinin tasfiye belgesi düzenlendikten sonraki 30 gün içinde ödenmesi gerekir.
- Tasfiye belgesi düzenlenmesinden sonraki 1 ay içerisinde şirketin ticaret sicilinden ve vergi kayıtlarından sildirilmesi gerekir.
- Firmanın kapanışı veya ticari faaliyetinin durdurulmasından itibaren 6 iş günü içerisinde şirketin sosyal güvenlik kurumuna kapanış bildiriminde bulunması gerekir.
- Şirket tarafından herhangi bir lisans veya izin belgesine başvurulmuş ise bu başvuruların geri çekilmesi gerekir.

Her halükarda, iflas mevzuatının, yeniden yapılanma ve iflasın temel ilkeleri, yeniden yapılanma ve iflasın temel ilkeleri, iflas idaresinin işleyişi veya iflas kararlarının internet aracılığıyla dağıtılması ve yayınlanması gibi spesifik konuların yanı sıra yalnızca belirli sektörleri (kredi kuruluşları gibi) etkileyen spesifik düzenlemeler gibi genel konuları düzenleyen İspanya'daki geniş bir düzenleme yelpazesini (çoğunlukla kanunlar ve kraliyet kararları) kapsadığını belirtmek önem arz etmektedir. Söz konusu çok sayıda düzenleme ışığında, Devlet Resmi Gazetesi yürürlükteki tüm normların tek bir web sayfasında toplanmasına karar vermiştir.

(İflas Mevzuatı:

https://www.boe.es/biblioteca_juridica/codigos/codigo.php?id=83&modo=2¬a=0&tab=2)

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

c. Vergi Uygulamaları

Genel Bilgi

İspanya'daki ulusal vergiler aşağıdaki gibi sınıflandırılabilir:

1) Doğrudan vergiler:

1.1) Gelir Vergisi:

- Kurumlar Vergisi
- Kişisel Gelir Vergisi
- Yerleşik Olmayan Kişi Vergisi

1.2) Sadece bireyleri etkileyen vergi:

- Varlık Vergisi
- Miras ile Hediye Vergisi

2) Dolaylı Vergiler:

- KDV
- İntikal ve Damga Vergisi
- Tüketim Vergisi
- İthalatta Gümrük Vergileri
- Sigorta Primleri Vergisi
- Bazı Dijital Hizmetler Vergisi ("Google Vergisi")
- Mali İşlemler Vergisi ("Tobin Vergisi")
- Tek kullanımlık plastik ambalajlarda tüketim vergisi

İspanyol hükümeti, belirli enerji şirketleri ile kredi kurumları ve mali kredi kuruluşları için 2023 ve 2024 yıllarında uygulanmak üzere, geçici vergilerden oluşan 38/2022 sayılı Kanun'u 2022 yılı sonunda onaylamıştır. Bankacılık üzerindeki yeni geçici vergi, 2019 yılındaki satış miktarı 800 milyon avro'dan fazla olan finansal kuruluşların faiz ve komisyonlarına uygulanacak olan %4,8'lik vergiden oluşmaktadır ve bu kuruluşların yalnızca İspanya'da yürüttüğü faaliyetleri etkileyecektir. Enerji vergisi ise 2019 yılında 1 milyar avro'nun üzerinde gelir elde eden enerji şirketlerinin satış miktarı üzerinden %1,2 oranında uygulanacaktır. Düzenlemeye tabi faaliyetlerden elde edilen gelir, vergi matrahından hariç tutulmuştur.

Ayrıca, doğrudan bir vergi olan ve doğası gereği kişisel ve Varlık Vergisi'ni tamamlayıcı bir nitelik arz eden, varlıklı kişiler üzerinden alınan geçici dayanışma vergisi onaylanmıştır. 2023 ve 2024 yıllarında, varlıkları 3,7 milyon avro'dan (veya mutad mesken değeri dahil ise 4 milyon avro'dan) fazla olan kişilerden %1,7 ile %3,5 arasında değişen oranlarda vergi talep edilecektir.

Bu vergilerin yanı sıra, İspanya'daki Özerk Yönetimler tarafından uygulanan diğer vergiler de bulunmaktadır. (Örnekler: Büyük ticari kuruluşlar vergisi, turistik işletmelerde konaklama yapıldığında ödenen vergi, evler boş tutulduğunda ödenen vergi). Yerel belediyelerin uyguladığı vergiler de mevcuttur (Örnek: Emlak vergisi, mekanik çekiç araçları vergisi).

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Vergi Beyanı ve Hesaplanması

Bir firmanın Kurumlar Vergisi mükellefi olması için temel husus İspanya’da “yerleşik” olmasıdır. Aşağıdaki koşullardan birini taşıyan bir firma “yerleşik” kabul edilir:

- İspanya kanunlarına göre kurulmuş olmak
- Şirket merkezinin İspanya’da olması
- Şirketin yönetim merkezinin İspanya’da bulunması

Kurumlar vergisini şirket, finansal yılın bitiminden sonraki altı aydan itibaren 25 gün içerisinde ödemelidir. Örneğin finansal yılı 31 Aralık’ta biten bir şirketin kurumlar vergisini ödemesi için son tarih 25 Temmuz’dur. Tüm şirketlerin yıllık mali kayıtlarını Ticaret Sicili’ne (Registro Mercantil) bildirmeleri zorunludur.

İspanya’da standart kurumlar vergisi oranı %25’tir. Vergilendirilen şirketin ve yapılan işin türüne göre (örnekler: emlak yatırım fonlarına (% 1), bazı kooperatiflere (% 20) veya petrol, gaz araştırma ve işletmeciliği yapan işletmelere (% 30)) diğer vergi oranları uygulanabilmektedir.

Borsada işlem gören emlak piyasasında yatırım (SOCIMI olarak bilinir) yapmak için vergi oranı %19’dur.

Yeni oluşturulan şirketler, kâr elde ettikleri ilk iki vergi dönemi için %15 vergi oranı üzerinden vergilendirilir. Ancak, bu oranla ilgili bazı kısıtlamalar bulunmaktadır (örneğin bu oran ulusal veya uluslararası bir grubun parçası olan yeni kurulmuş şirketler veya ana iş faaliyetleri daha önce ilgili bir kuruluş veya şahıs tarafından gerçekleştirilen şirketler için geçerli değildir).

Gelişmekte olan şirketler ekosistemini teşvik eden 21 Aralık 2022 tarihli ve 28/2022 sayılı Kanun’un 7. maddesine göre, İspanya topraklarında yerleşik bir işyeri aracılığıyla gelir elde eden ve Kanun uyarınca gelişmekte olan bir şirket ön başlığı altında nitelendirilen şirketler, pozitif vergi matrahına sahip oldukları ilk vergi döneminde %15 oranında vergilendirilirler. Bu oran, mükellefin gelişmekte olan şirket statüsünü koruması koşuluyla sonraki üç vergi dönemi için de geçerli olacaktır. Bu kurallar hem Kurumlar Vergisi hem de Yerleşik Olmayanlar için Gelir Vergisi açısından geçerli olacaktır.

İspanya’da yerleşik olmayan şirket ve şahıslar İspanya’da elde ettikleri gelirlere ilişkin olarak **“yerleşik olmayanlar için gelir vergisi”** mükellefidir. Bu verginin nasıl tahsil edileceği hususu mükellefin İspanya’da “devamlı iş yeri (Dİ)” olup olmamasına göre değişir.

- Devamlı iş yeri statüsünde ise: İspanya’daki devamlı (sabit) iş yerleri, net gelirleri üzerinden İspanyol şirketleri ile aynı oranda (genelde %25) vergilendirilmektedirler. İspanya’da devamlı olarak yerleşik bulunmayan kuruluşlar ve devamlı bir kuruluş aracılığıyla faaliyet gösteren bireylerin ülkede yerleşik kişiler veya kuruluşlarla aynı şartlarda (maaş geliri, menkul sermaye geliri, vb.’nin üzerinden) vergilerini ödemeleri veya vergi ödemelerini gerçekleştirmeleri gereklidir.

- Devamlı iş yeri statüsünde değil ise: Dİ statüsünde olmayan şirket ve şahıslar İspanya’da elde ettikleri her bir kazanç üzerinden ayrı ayrı vergilendirilir. Genel oran %24’tür. (Kar paylarından, ortak yatırım girişimlerinin sermayesinden, sermayeyi temsil eden menkul

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

kıymetlerin kullanılmasından ve toplu yatırım girişimlerinden elde edilen gelirler için vergi %19'dur.)

İspanya ile Türkiye arasında Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması olduğundan dolayı söz konusu anlaşmaya göre "devamlı iş yeri" tanımını iyi bilmek gerekmektedir. Çünkü bu tanım vergilendirmeyi belirleyecektir. Bu anlaşmanın amaçları bakımından "devamlı iş yeri" terimi, bir teşebbüsün işlerinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelmektedir. "İş yeri" terimi şunları kapsamına almaktadır:

- Yönetim yeri, şube, ofis, fabrika veya depo
- Maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer herhangi bir yer
- Altı ayı aşan bir süre devam eden bir inşaat şantiyesi, yapım, montaj veya kurma projesi ya da bunlarla ilgili gözetim faaliyetleri bir iş yeri oluşturmaktadır.

Katma Değer Vergisi (KDV):

Avrupa Birliği KDV mevzuatı İspanyol hukukuna aktarılmıştır. Aşağıdaki işlemler, tüccarlar ve meslek sahipleri tarafından gerçekleştirildiğinde KDV'ye tabidir:

- Genel olarak maddi mülkün elden çıkarılması olarak tanımlanan mal tedarigi, öte yandan bu türden bir devri içermeyen belirli işlemler de KDV amacıyla mal tedarigi olarak değerlendirilebilmektedir.
- AB içi mal alımları (genellikle, başka bir üye devletten İspanya KDV bölgesine gönderilen veya nakledilen malların alımı).
- Mal ithalatı: Bu işlemler kimin gerçekleştirdiğine bakılmaksızın KDV'ye tabidir.
- Hizmet tedarigi.

Çoğu mal ve hizmet tedarigi için geçerli olan standart KDV oranı %21'dir.

Bununla birlikte, belirli ürünlerin tedariklerine, AB içi satın alımlarına ve ithalatlarına uygulanan %10'luk indirimli bir oran bulunmaktadır. (Örnek: Alkollü içecekler ve ilave şeker içeren serinletici içecekler, meyve suları ve gazlı içecekler hariç olmak üzere, insanlara veya hayvanlara yönelik gıda maddeleri veya tatlandırıcılar veya hizmetler (Örnek: Restoranlar, yolcuların taşınması ve bagajları vb.))

Bazı temel gıda ürünlerine uygulanan %4 gibi çok düşük bir oran da bulunmaktadır. Örnek: İspanyol Gıda Yasasına göre doğal ürünler olan ekmek unu; doğal, sertifikalı, pastörize, konsantre, yağsız, sterilize, UHT, buharlaştırılmış ve toz süt; peynir, yumurta, meyve, sebze, baklagiller, yumru kökleri ve tahıllar veya hizmetler (örneğin: Hareket kabiliyeti kısıtlı kişiler (engelliler) için tekerlekli sandalye onarım hizmetleri)

İspanya içerisinde sadece Kanarya Adaları ve İspanya'nın Afrika topraklarındaki iki özerk şehri olan Ceuta ve Melilla'da KDV uygulanmamaktadır. Kanarya Adaları'nda, 1 Ocak 1993'ten beri yürürlükte olan Kanarya Genel Dolaylı Vergisi (IGIC) uygulanmaktadır. IGIC, KDV'ye çok benzer olan ve Kanarya Adaları'nda tüccarlar ve meslek sahipleri tarafından mal ve hizmetlerin tedariginde veya mal ithalatında uygulanan dolaylı bir vergidir. Ceuta ve Melilla'de ise farklı bir dolaylı vergi alınmaktadır (Üretim, hizmetler ve ithalat vergisi).

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Not: Rusya-Ukrayna Savaşı'nın doğrudan bir yansıması olarak, İspanyol hükümeti, yaklaşan ekonomik gerileme ve artan fiyatlar tehdidine karşı çeşitli ekonomik önlemleri yürürlüğe koymuştur. Bu tedbirlerin arasında belirli ürünlerde KDV oranlarının düşürülmesi dikkat çekmiştir.

2023 yılında enflasyon oranı önemli ölçüde düşse de başta gıda ve enerji ile ilgili ürünler olmak üzere bazı ürünlerin fiyatlarına ilişkin endişeler devam etmiştir. Sonuç olarak, 2024 yılında vergi oranlarında daha önce açıklanan olağan oranları değiştiren belirli indirimler hâlâ mevcut (standart (%21), indirimli (%10) ve süper indirimli (%0)) bulunmaktadır.

Örnekler:

- Zeytin ve tohum yağları ile makarna: 01/01/2023 – 30/06/2024 tarihleri arasında %5 oranında vergiye tabidir. 01/07/2024 tarihinden itibaren %10'luk oran uygulanacaktır.
- Gücü 10 kW'ı aşmayan ve bir önceki ayın toptan satış fiyatı 45 avro/MWh'yi aşan elektrik sözleşmeleri ve sahipleri sosyal ikramiye alan sözleşmeler: 01/01/2024 tarihinden 31/12/2024 tarihine kadar %10 oranında vergi uygulanacaktır.
- Yakacak odun için biyokütle ve odundan elde edilen briket ve peletlerin teslimatı, ithalatı ve topluluk içi satın alımı: 01/01/2024 tarihinden 30/06/2024 tarihine kadar %10 oranında vergi uygulanacaktır. 01/07/2024 tarihinden itibaren %21 oranında vergi uygulanacaktır.
- Ekmek; ekmek yapımı için unlar; doğal, sertifikalı, pastörize, konsantre, yağsız, sterilize, UHT, buharlaştırılmış, ve toz süt; peynirler; yumurtalar; meyveler; sebzeler; baklagiller; yumrular; ve tahıllar (Gıda Kanunu'na göre doğal olan): 01/01/2023 – 30/06/2024 tarihleri arasında %0 oranında vergi uygulanacaktır. 01/07/2024 tarihinden itibaren %4 oranında vergi uygulanacaktır.

Nispeten sık yapılan değişiklikler nedeniyle, İspanyol vergi makamları tarafından sağlanan güncel bilgilerin gözden geçirilmesi tavsiye edilmektedir:

-KDV oranları:

<https://sede.agenciatributaria.gob.es/Sede/iva/calculo-iva-repercutido-clientes/tipos-impositivos-iva.html>

İntikal Vergisi ve Damga Vergisi. İntikal ve damga vergisi sınırlı sayıdaki işlemlerden alınmaktadır. Bu işlemler: Kurumsal işlemler (%1), Gayrimenkul sahip değişikliği (%6), taşınır varlıkların ve idari imtiyazların transferleri (%4) belirli haklar (temel teminatlar, emekli aylıkları, güvenlik veya krediler) (%1) ve bazı kamu tapu işlemleri (%0,5) olarak sıralanmaktadır.

Özel tüketim vergileri. İspanya'da, bu konuda AB mevzuatına uygun olarak birkaç çeşit tüketim vergisi bulunmaktadır:

- (I) Tüketime ilişkin tüketim vergileri (alkollü içecekler, bira, petrol ve gaz ve tütün ürünleri),
- (II) Belirli ulaşım araçlarına özel vergi (Kanarya Adaları, Ceuta ve Melilla'da da uygulanabilir)
- (III) Elektrik tüketimine uygulanan elektrik vergisi (İspanya genelinde uygulanır).

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Muhasebe Kayıtları

Muhasebe kayıtlarına ilişkin esaslar Ticaret Kanunu ile belirlenmiştir. Bu çerçevede tüm ticari işletmeler işteğal alanlarına uygun biçimde düzenli muhasebe kaydı tutmak, ayrı bir deftere de stoklarını ve bilançolarını işlemekle yükümlüdür. Şirketler ayrıca Yıllık Genel Kurul veya Özel Oturumlarda ve diğer karar organlarınca alınan kararları ayrı bir deftere işlemek zorundadır. Şirketler muhasebe defterlerini kullanmaya başlamadan önce şirket merkezlerinin bulunduğu yerdeki Ticaret Sicili'ne tasdik ettirmekle yükümlüdür. Ayrı ayrı dokümanlarda tutulan kayıtlar ve notlar da zorunlu muhasebe defterinde bir araya getirilerek ilgili raporlama döneminin bitiminden itibaren 4 ay içerisinde resmi olarak onaylatılmalıdır.

İspanyol mevzuatı, finansal tabloların şu tabloları içermesi gerektiğini belirtmektedir: bir bilanço, bir gelir tablosu, dönem boyunca özkaynaktaki değişiklikleri yansıtan bir tablo, nakit akış tablosu ve finansal tablolara ilişkin notlar (Bu amaç için talep edilmemekle birlikte yöneticilerden ayrı bir rapor da temin edilebilmektedir). Bununla birlikte, nakit akış tablosu ve özkaynak değişim tablosu, mevzuatın uygun gördüğü hallerde zorunlu değildir (Örneğin, kısaltılmış bir bilanço hazırlamasına izin verilen şirketler için).

Buna ilaveten, yasal düzenlemeler, belirli büyüklükteki bazı kamu yararına şirketlerin yönetim raporuna veya ayrı bir rapora, şirketin en azından hem çevresel durumunu içeren hem de personelin yanı sıra sosyal konular, insan haklarına saygı ve yolsuzlukla mücadele konularına yer veren finansal olmayan bilgi beyanını dahil etmesini şart koşmaktadır.

İspanyol Ticaret Kanunu ve Sermaye Şirketleri Kanunu, muhasebe ilkelerini ve değerlendirme kriterlerini belirlemektedir. Ayrıca Sermaye Şirketleri Kanunu, finansal tablo dipnotlarında yer alması gereken açıklamaları belirtmektedir.

Son olarak, İspanya Ulusal Bütçe Planı ("Plan General de Contabilidad") ayrı mali tablolara dahil edilecek içerikleri belirlemektedir. Yasal yapılarının şahıs şirketi olup olmadığına bakılmaksızın tüm şirketler tarafından ayrı mali tablolara dahil edilecek içeriklerin belirtilmesi zorunludur. Öte yandan KOBİ'ler bu tip firmalar için daha basitleştirilmiş olan mali hesap tablosu içeriğine göre diğer tip hesap planlarını uygulayabilmektedirler. Bazı sanayi sektörü firmaları da sektörel hesap plan tablolarından yararlanabilmektedir.

Amortisman

İspanya'da amortisman esas olarak İspanyol Ticaret Kanunu ve İspanya Genel Muhasebe Planı (PGC) kapsamında düzenlenmektedir ve her iki mevzuat da mali tabloların İspanyol muhasebe düzenlemelerine uygun olarak hazırlanması ve sunumu için yönergeler sağlamaktadır. PGC, varlığın faydalı ömrünü, amortisman yöntemini ve uygulanması gereken minimum yıllık amortisman oranlarını belirleme kriterlerini ortaya koymaktadır. Ayrıca, varlıkların elden çıkarılmasının nasıl muhasebeleştirileceği ve değer düşüklüğü zararlarının nasıl ele alınacağı konusunda rehberlik sağlamaktadır.

İlgili düzenlemelere ve yönergelere uyum, şirketlerin finansal durumlarını doğru bir şekilde yansıtmaları ve İspanya'daki geçerli muhasebe standartlarına uyumu sağlamaları için kritik öneme sahiptir. Ayrıca, belirli sektörlerdeki şirketler, varlık amortismanını etkileyen ilave düzenlemelere tabi olabilmektedir.

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Kurumlar Vergisi Kanunu'nda amortismanla ilişkin hükümler de yer almaktadır. Bu Kanun, işletmelerin varlıklarının maliyetini, PGC kriterleri tarafından belirlenen faydalı ömürleri boyunca düşmelerine izin vermektedir. Ayrıca, çeşitli varlık türlerine uygulanabilecek maksimum ve minimum amortisman oranlarını ve belirli durumlarda hızlandırılmış amortisman oranlarını belirtmektedir.

Muhasebede, sınırlı faydalı ömre sahip varlıklar, şirketin hesaplarındaki varlığın değerinin zaman içinde kademeli olarak azaltılması süreci olan amortismanla tabi tutulmaktadır. Amortisman gideri, varlığın değerinin tahmini faydalı ömrüne bölünmesi ile hesaplanır ve kar zarar hesabına kaydedilir. Bir varlığın faydalı ömrü, teknolojik gelişmeler ile aşınma ve yıpranma gibi faktörler dikkate alınarak beklenen kullanım süresi ile belirlenmektedir.

Şirketin muhasebe kayıtları, doğrusal veya hızlandırılmış da olabilen, kullanılan amortisman yöntemini yansıtmalıdır. İspanya'daki şirketlerin, varlıkların tahmini faydalı ömürlerinin yanı sıra, kullanılan kalıntı değer ve amortisman yöntemini yıllık olarak gözden geçirmesine, bu varlıkların halihazırda kullanımda ve şirketin ekonomik durumuna uygun olduğunun teyidi için gerek duyulmaktadır.

Şirketler ayrıca her varlığın birikmiş amortismanını ve varlığın orijinal maliyeti ile birikmiş amortismanı arasındaki fark olan defter değerini takip etmelidir. Bu bilgiler, şirketin finansal durumunu doğru bir şekilde raporlamak ve kurumlar vergisi açısından vergiye tabi geliri hesaplamak için gerekmektedir.

Sonuç olarak, İspanya'da muhasebede amortisman prosedürlerini yöneten kural ve düzenlemeleri anlamak şirketler için önem arz etmektedir. Amortisman prosedürlerinin uygun şekilde belgelenmesi ve doğru kayıt tutma, şirketlerin hem PGC'ye hem de vergi düzenlemelerine uymalarına, mali durumlarını doğru bir şekilde raporlamalarına ve vergi makamları tarafından para cezalarına veya denetimlerine tabi olma riskini en aza indirmelerine yardımcı olabilmektedir.

Vergi Muafiyeti

Her özel verginin ulusal düzenlemeleri kendi muafiyetlerini belirlemektedir. Bu muafiyetler burada listelenemeyecek kadar çok sayıda bulunmaktadır. Bu nedenle birkaç tanesine aşağıda değinilmektedir:

1) Kurumlar vergisi

Vergi kanununun 9. maddesine (27/2014 Sayılı Kanun) dahil edilen vergiden toplam muafiyet durumları bulunmaktadır. Örneğin, Özerk Yönetim organları ve Özerk Yönetimlerin benzer kamu hukuku kurumları vergi ödemekten muafır.

Tüzel kişi tarafından elde edilen gelir türüne uygulanan muafiyetler de vardır. Örneğin:

- Hisselerin / iştiraklerin satışından elde edilen temettü ve gelir muafiyeti
- Yurt dışında bir işyeri vasıtasıyla elde edilen gelirin muafiyeti.

2) Kişisel Gelir Vergisi

Vergi kanununun 7. maddesi (35/2006 Sayılı Kanun) muafiyetlerin listesini içermektedir. Örnekler:

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

- Çalışanın işten kovulması veya işten çıkarılması için Çalışanlar Statüsünde zorunlu nitelikte belirtilen miktarda tazminat
- Hem İspanya'da hem de yurtdışındaki çalışmalarını incelemek amacıyla kar amacı gütmeyen kuruluşlar tarafından veya kamu kurumları tarafından verilen burslar
- Belirli varsayımlar altında fiilen yurtdışında yapılan işlerden elde edilen kazançlar.

3) Katma Değer Vergisi

Vergi kanununun (37/1992 Sayılı Kanun) 21 ile 26. maddeleri, farklı muafiyetler ve koşullar ile ilgilidir:

- Madde 20. İç işlemlerde muafiyetler.
- Madde 21. Mal ihracatında muafiyetler.
- Madde 22. İhracata benzer işlemlerde muafiyetler.
- Madde 23. Serbest bölgeler, serbest depolar ve diğer depolar ile ilgili muafiyetler.
- Madde 24. Gümrük ve vergi rejimlerine ilişkin muafiyetler.
- Madde 25. Başka bir üye devlet için gönderilen malların teslimatındaki muafiyetler.
- Madde 26. AB içi mal alımlarında muafiyetler

Diğer Hususlar

1) İspanya çifte vergilendirmeyi önlemek için 103 adet uluslararası anlaşma imzalamış olup 98 tanesi şu anda yürürlüktedir. Geriye kalan 5 tanesi, müzakere sürecinin farklı aşamalarında yer almaktadır. Anlaşmaların tam ve güncel listesi, ilgili metinleriyle birlikte (İspanyolca veya İspanyolca ve İngilizce), Maliye Bakanlığı'nın internet sitesinde mevcuttur.

<https://www.hacienda.gob.es/es-ES/Normativa%20y%20doctrina/Normativa/CDI/Paginas/cdi.aspx>

2) Türkiye ile İspanya arasında Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve gelir üzerinden alınan vergilerde vergiden kaçınmanın önlenmesi için bir anlaşma vardır. İspanya örneğinde, bu anlaşma aşağıdaki vergileri etkilemektedir:

- i) Bireylerden alınan gelir vergisi; (Impuesto Sobre la Renta de las Personas Físicas)
- ii) Kurumlar vergisi; (Impuesto Sobre la Renta de Sociedades)
- iii) İspanya'da mukim olmayanlardan alınan gelir vergisi; (Impuesto Sobre la Renta de No Residentes) ve
- iv) Yerel gelir vergileri (Impuestos Locales sobre la Renta)

Anlaşma metnine buradan ulaşabilirsiniz:

<https://www.gib.gov.tr/cifte-vergilendirmeyi-onleme-anlasmalari>

3) Yukarıda belirtilen anlaşma, belirli doğrudan vergileri etkilemektedir (önceki maddeye bakınız). KDV gibi dolaylı vergilere uygulanmamaktadır. KDV söz konusu olduğunda ve diğer AB üye devletlerinde bulunan girişimciler tarafından İspanya'da uygulanan verginin iadesi prosedürleri haricinde, İspanya tarafından üçüncü ülkelerle (Kanada, İsrail, Japonya, Monako, Norveç ve İsviçre) veya Türkiye ile KDV konusunda imzalanmış bir anlaşma bulunmamaktadır.

4) Kanarya Adaları'nın ve İspanya'nın Afrika'da bulunan özerk şehirleri Ceuta ile Melilla'nın coğrafi olarak İber Yarımadası'ndan uzak mesafede bulunmasını telafi etmek amacıyla bu bölgelere özel olarak getirilen vergisel avantajlar da vardır.

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

5) Son olarak, raporumuzun daha çok İspanya'daki mevcut başlıca vergileri açıkladığını belirttikten sonra doğrudan vergileri farklı olan bazı özerk bölgelerin bulunduğunu hatırlatmakta fayda vardır. (Örnek vergiler: kurumlar vergisi, kişisel gelir vergisi ve servet vergisi). Bask ve Navarra Özerk Bölgeleri, bu alanda kendi düzenlemelerine sahip olmalarına izin veren iki özel rejime sahiptir. (Bask Bölgesi Özerk Yönetim Hükümeti ile Ekonomik Mutabakat ve Merkezi Hükümet (Madrid) ile Navarra İli Hükümeti arasındaki Ekonomik Anlaşma)

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

d. Sosyal Güvenlik Uygulamaları

İspanya’da genel kural olarak İspanya’da çalışanlar, bir iş yerine bağlı olarak çalışanlar, serbest meslek sahipleri, üretim kooperatiflerinin üyeleri, hizmetçiler, askeri personel, memurların hepsi İspanyol Sosyal Sigorta Kurumu’na kayıtlı olup ilgili sosyal sigorta paylarını yatırmakla yükümlüdür (İspanya’nın sosyal güvenlik anlaşması imzaladığı ülkelerden geçici olarak İspanya’ya gelmiş ve burada görevlendirilmiş çalışanlar bu zorunluluğa tabi değildir).

İspanyol Sosyal Güvenlik Programı birçok sayıda program içermektedir:

- Genel sosyal güvenlik programı
- Genel sosyal güvenlik programında özel muameleye hak kazanan bazı durumlar vardır: sanatçılar, demiryolu işçileri, satış temsilcileri, tarım işçileri, vb.
- Özel sosyal güvenlik programları: Denizciler, serbest meslek sahipleri, memurlar, askeri personel, maden işçileri ve öğrenciler

Genel kural olarak işverenler ve çalışanları yukarıda ilk olarak belirttiğimiz genel sosyal güvenlik programına tabi olacaktır. Çalışanların veya işverenlerin genel sosyal güvenlik sistemine tabi olduğu durumlarda, sosyal güvenlik ödemelerinin bir kısmı işveren tarafından bir kısmı da çalışan payından ödenmektedir.

Personele ait sosyal güvenlik paylarını belirlemek amacıyla bir dizi profesyonel ve mesleki kategori sınıfları yaratılmıştır. Her kategorinin, genellikle yıllık bazda gözden geçirilen bir maksimum ve minimum katkı tabanı bulunmaktadır. (Örnek: mühendisler ve üniversite mezunları: Minimum ödenek aylık: 1.847,40 Avro ve Maksimum ödenek aylık: 4.720,50 Avro (2024 yılı)). Toplam tazminatı maksimumu aşan veya minimuma ulaşamayan işçiler, katkı paylarını kendi kategorileri için katkı tabanına uygun hale getirmelidir.

2024 yılı Genel Sosyal Güvenlik Programı kapsamındaki işveren ve çalışanlar için geçerli olan katkı oranları aşağıda yer almaktadır:

	İşveren Payı (%)	Çalışan Payı (%)	Toplam (%)
Genel sigorta pay oranı	23,60	4,70	28,30
Nesiller arası adalet mekanizması (MEI)	0,58	0,12	0,70
İşsizlik:			
- Genel kural: Belirli süresi olmayan iş kontratları, staj kontratları; engelli çalışanların kontratları (%33'ten az olmayan bir engelliliği kabul edilenler)	5,50	1,55	7,05
-Belirli iş kontratları	6,70	1,60	8,30
Profesyonel Eğitim Payı	0,60	0,10	0,70

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Maaş garantisi fonu payı	0,20	-	0,20
Toplam	30,48	6,47	36,95
Belirli süreli iş kontratlarının toplamı	31,68	6,52	38,20

İşverenin sosyal sigorta katkı payı oranı firmanın faaliyetlerine bağlı olacak olsa dahi genel kural olarak firmanın faaliyetlerine göre belli olacak Devlet Bütçe Kanunu'nda öngörülen iş kazaları ve hastalık olasılıkları ile ilgili ek yüzdeler belirli meslekler veya durum söz konusu olduğunda eklenebilmektedir (Bu oranlar değişkendir ve ofislerde çalışanlar için %1,5'ten, madencilik veya diğer maden çıkarma endüstrilerinde çalışanlar için %7'den fazla olabilmektedir.) (Dördüncü Ek Hükümde özellikle ele alınmıştır. 28 Aralık 2006 tarih ve 42/2006 sayılı Kanunun birleştirilmiş metninde iş kazaları ve meslek hastalıkları nedeniyle Sosyal Güvenlik prim oranları.)

İşverenler, çalışanların katkı payını maaş bordrolarından düşüp işverenin katkı payına ek olarak bu miktarı da Sosyal Güvenlik Kurumu'na ödemekle yükümlüdür. Ayrıca işverenler, belirli aralıklarla maaş konusundaki yeni artışlar ile ilgili konuları ve tüm maaş tutarını Sosyal Sigorta Kurumu'na bildirmelidir.

İspanya'nın halihazırda 25 ülke ile ikili Sosyal Güvenlik Anlaşması olmakla birlikte Türkiye bu ülkeler arasında yer almamaktadır.

Asgari ücret: Mevcut asgari ücret 2024 yılı için 6 Şubat 2024 tarihli ve 145/2024 sayılı Kraliyet Kararnamesi ile belirlenmiştir.

Aylık ödemeler söz konusu olduğunda, toplam 14 aylık ödeme için 1.134 Avro (Aylık) (normalde Haziran ve Aralık aylarında iki ikramiye ödemesi vardır). İspanya'da maaş hesaplamaları yıllık yapılmaktadır. Bu nedenle bir çalışanın asgari brüt yıllık maaşı 15.876 Avro'dur.

15.876 Avro'nun herhangi bir işçi için asgari brüt maaş olduğunu belirtmekte fayda vardır. Tüzel kişi / şirket, bu tutarın bir yüzdesini Vergi Dairesi'ne (Çalışanların Gelir vergisi ödemesinin bir kısmını) ve Sosyal Güvenlik Kurumu'na (Önceki tabloda Çalışan Payı yüzde olarak belirtilmektedir) ödemek üzere tutmaktadır.

Bu nedenle çalışanın bir şirkete olan maliyetini bilmek için, firmanın Sosyal Güvenlik katkısına bir önceki tabloda bulunan işveren payı ile iş kazalarına ve meslek hastalıklarına firmanın katkı yüzdesini (değişken faaliyet sektörüne bağlı olarak) de eklemek gereklidir.

(Örnek: Bir ofiste normal idari işi olan, belirli süre kısıtlaması olmayan kontrat ile 15.876 Avro / yıllık asgari brüt maaş kazanan çalışanın şirkete toplam maliyeti 20.953,14 Avro'dur => 15.876 Avro (asgari yıllık brüt maaş) + 4.839 Avro (sosyal güvenlik - şirket katkısı) + 238,14 Avro (iş ve meslek hastalıkları)

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

2. Potansiyel Yatırım Alanları

Ekonomi, Ticaret ve İşletmeler Bakanlığı tarafından Yatırım Sicilinde toplanan verilere dayanarak 2024 yılı Mart ayında açıklanan rakamlara göre, 2023 yılında İspanya'daki toplam brüt yabancı yatırım 32,64 milyar avro olarak 2019-2023 yılları ortalamasının biraz üzerinde (+%0,5) gerçekleşmiştir. Ancak bu rakam 2022 yılı seviyesinin altında kalmıştır.

Üretken yabancı yatırım (önceki rakamın dışında, yabancı holding şirketlerine yapılan ve vergisel nedenlerden dolayı esas olarak uluslararası holdingler tarafından gerçekleştirilen yatırımlar hariç) beş yıllık ortalamaya paralel olarak 28,22 milyar avro'ya ulaşmıştır ve dönemin en yüksek üçüncü rakamı olarak kayıtlara geçmiştir. Bu rakam, 2022 yılına kıyasla %18,5 oranında daha düşük seviyeye tekabül etmektedir.

Borsaya kayıtlı olmayan şirketlere yapılan yabancı yatırımlar, borsaya kayıtlı şirketlere kıyasla (sadece %10'a eşit veya daha büyük olduğu durumlarda kaydedilenler) yatırımların büyük kısmını (toplamın %97,3'ü) oluşturmaya devam etmiştir. Borsaya kayıtlı şirketler, 2023 yılında toplam yatırımlardaki payında bir düşüş kaydetmiştir ve payı son beş yılda %12'den 2023 yılında %2,4'e gerilemiştir. Bu durum, analiz edilen dönemde İspanyol şirketlerinin halka arzlarının düşük hacmiyle açıklanabilmektedir.

Doğrudan yatırım operasyonunun türü (yeni katkı veya satın almalar) arasındaki ayrım, bu yatırımların alıcı ekonomi üzerindeki farklı etkileri nedeniyle önem arz etmektedir. Yeni katkı yatırımları, bir yandan, ülkeye sağladığı diğer faydaların yanı sıra, yeni şirketlerin ve istihdamın yaratılmasına, bilgi ve yönetim becerilerinin transferine olanak tanımaktadır. İkinci yatırım türü ise mevcut şirketlerin satın alınmasıdır. Bu tür yatırımlar, yabancı yatırımcıların İspanya pazarına girmelerini ve buradaki köklü şirketlerin kapasitelerinden, yeteneklerinden ve bilgilerinden yararlanmalarını sağlamaktadır.

2023 yılında yeni katkı yatırımları yine satın almaları geride bırakarak toplamın %56,6'sını oluşturmuştur, ancak beş yıllık ortalamanın (%59,4) biraz altında kalmıştır. Özellikle yeni katkı yatırımları içerisinde en çok kullanılan operasyonlar (%36,4) borcu azaltmak veya bakiyeleri temizlemek için sermaye artırımını yapmak olmuştur. Geri kalan kısım (%20,2), 2022 yılına kıyasla neredeyse %12 oranında daha az olan yeni yatırımlara (greenfield) veya mevcut yatırımların genişletilmesine (brownfield) karşılık gelmiştir. Bu arada, satın almalara 12,26 milyar avro (toplamın %43,4'ü) yatırım yapılmıştır. Bu rakam, 2022 yılına ve son yıllara benzer bir rakam ortaya koymaktadır.

Coğrafi analizle ilgili olarak OECD, İspanya'daki doğrudan yatırımların ana nihai kaynağı olmaya devam etmektedir ve toplamın neredeyse %94,6'sını oluşturmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri, 8,15 milyar avroyla, yani toplamın yaklaşık %29'uyla en büyük yatırımcı olmaya devam etmiştir. ABD yatırımlarındaki bu artışa, özel yatırım fonlarının genel olarak küresel yatırıma ve özellikle de özel fonların halihazırda İspanya'daki ABD yatırımının %55'ini oluşturduğu İspanyol yatırımına artan katılımı eşlik etmiştir.

Beş yıllık ortalamaya kıyasla yalnızca %14,2 oranında olmasına rağmen, 2022 yılına kıyasla neredeyse %40 oranında düşüş yaşayan Birleşik Krallık, ikinci en büyük yatırımcı olmayı sürdürmüştür. Almanya ve Fransa, İspanya'ya yapılan toplam yabancı yatırımın sırasıyla %10,6 ve %9,2'sini oluşturmuştur. Ayrıca, 2019 yılından bu yana İspanya'ya ortalama 1 milyar avro yatırım yapan Avustralya'dan (1,21 milyar avro) önemli bir yatırım miktarı gelmektedir.

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

ve özel yatırım fonları da önemli bir rol oynamaktadır. İsviçre, Kanada ve Meksika, 2023 yılında 1 milyar avronun üzerinde yatırım yaparak önemli ilerlemeler kaydetmiştir.

Sektörlere bakıldığında ise İspanya'daki toplam yabancı yatırımın %54,3'ü hizmetler sektörüne, %42,2'si sanayiye, %3'ü inşaat ve %0,4'ü birincil sektöre gitmiştir.

Hizmetler sektörü ana alıcı sektör olmayı sürdürmüştür. Ancak toplamda esas olarak petrol çıkarma sanayiindeki yatırımlardaki önemli artış nedeniyle beş yıllık ortalamaya göre iyileşme görülen sanayi sektörü lehine ağırlık kaybetmiştir. Hizmetler sektörü içindeki alt sektörler itibarıyla, motorlu taşıtlar ve motosikletler hariç toptan ticaret ve perakende ticaret 3,02 milyar avroyla, telekomünikasyon ise 2,74 milyar avroyla öne çıkmıştır. Sanayide ise ulusal enerji sektörüne yapılan yatırımlar ön plana çıkmış ve sanayi sektörünün aldığı yatırımların neredeyse yarısını oluşturmuştur.

İspanya'daki coğrafi destinasyonlar açısından Madrid Bölgesi, toplamın %54'üyle (15,32 milyar Avro) yabancı yatırımın en büyük alıcısı olmaya devam etmiştir. Ancak 2023 yılında Madrid, toplamın %62,8'i olan beş yıllık ortalamaya kıyasla göreceli öneminde azalma yaşamıştır. İkinci sırada, hem 2023 yılında (+%18) hem de son beş yılın ortalamasına (+%26) kıyasla konumunu iyileştiren Katalonya yer almaktadır. Bir başka olumlu sonuç da Valensiya Bölgesi'nde kaydedilmiştir. 2022 yılına kıyasla %63,6 oranında artışla Bask Bölgesi'nin son yıllarda işgal ettiği üçüncü sırayı almıştır. Bask Bölgesi'nde 1,56 milyar avro'luk miktarı ile yatırım, istisnai bir yıl olan 2022 yılına kıyasla azalmış, beş yıllık ortalamaya kıyasla ise daha az bir düşüş göstermiştir. Beş yıllık ortalamaya (%87,7) uygun olarak, yabancı yatırımın neredeyse %89'u bu dört özerk bölgeye gitmiştir. Geri kalan bölgelerde yatırımlar 590 milyon avro'yu aşmamıştır.

Ekonomi, Ticaret ve İşletmeler Bakanlığı'na göre İspanya, uluslararası yatırımcılar için oldukça çekici olduğunu kanıtlamaktadır ve on yıl önce 2014 yılında 20 milyar avro olan yatırım hacmi yıllık yaklaşık 30 milyar avro'ya ulaşmıştır. Ülke, yabancı yatırım için tercih edilen bir destinasyon olarak rekabetçi konumunu sürdürmektedir. Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı'nın (UNCTAD) en son 'Yatırım Trendi İzlemesi' raporunun gösterdiği gibi, başlıca gelişmiş ekonomilerdeki doğrudan yabancı yatırımlar 2023 yılında %28 oranında düşerken, İspanya'daki doğrudan yabancı yatırımlar yalnızca %18,5 oranında azalmıştır.

Ayrıca, ülkedeki yeni üretim kapasitesi yatırım projelerindeki güçlü artışın da gösterdiği gibi, İspanya'daki doğrudan yabancı yatırımın hem hacim hem de kalite açısından oldukça tatmin edici olduğunun altı çizilmektedir. Bu bağlamda, Financial Times'ın FDI Markets veritabanına göre İspanya, 2018-2023 arasındaki dönemde en fazla sayıda yeni üretim tesisi projesi (greenfield projesi) gerçekleştiren dünya ülkeleri arasında yalnızca Amerika Birleşik Devletleri, Birleşik Krallık ve Almanya'nın ardından 4. sırada yer almaktadır.

Bu yatırımların önemli bir kısmı öncelikle katma değeri yüksek sektörlerimize gitmektedir. FDI Markets'tan aynı kaynağa göre, 2023 yılında İspanya, yenilenebilir enerji sektöründe sıfırdan proje alma konusunda dünya lideri olmuştur. Ayrıca Ar-Ge faaliyetleri içeren proje alanında üçüncü ülke, yapay zeka ile ilgili en çok proje alan beşinci ülke ve bilişim ve internet altyapısı sektöründe sıfırdan en fazla proje alan onuncu ülke olmuştur.

Her halükarda, İspanya'nın yabancı yatırım çekmeye yönelik güçlü yönleri bulunmaktadır. Bu yönler arasında ekonomisinin büyüklüğü ve şeffaflığı; Avrupa, Kuzey Afrika, Latin Amerika

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

pazarlarına açılan bir kapı olarak stratejik konumu (İspanya'nın bu bölgelerdeki ülkelerle sahip olduğu yakın bağları ve çok sayıda ekonomik anlaşmaları), yüksek verimliliğe sahip lojistik ve ulaşım ağlarına sahip olması, rekabetçi iş çevresi ve çeşitli kamu idareleri (AB, İspanyol Hükümeti ve bölgesel yönetimler) tarafından verilen teşvik ve hibelerin sayısı gösterilebilir.

İspanya'daki en büyük yabancı yatırımlar esas olarak imalat, finans ve sigorta hizmetleri, enerji tedariği, toptan ve perakende ticaret ve bilişim sektörlerinde gerçekleştirilmektedir. Öte yandan yabancı yatırımlar için en fazla potansiyele sahip sektörler aşağıda belirtilmektedir:

- **Otomotiv:** İspanya, Avrupa otomobil sanayisinde kilit bir ülke konumunda yer almaktadır. İspanya, AB'de 2. ve dünya genelinde 9. en büyük otomobil üreticisidir. Hem kamu hem de özel sektör tarafından otomotiv sektörüne yönelik profesyonel eğitime yüksek seviyelerde yatırımlar yapılmaktadır. Bir bütün halinde ve yenilikçi olan sanayi için tedarikçi ve otomobil yedek parça sanayisi zincirinin varlığı sektörde büyük önem taşımaktadır. Ayrıca İspanyol otomotiv sektörü üretiminin %82'sini ihraç ederek uluslararası bir sektör olma konumunu korumaya devam etmektedir. Otomotiv sanayisinin küresel ana tedarikçilerinin İspanya'da kendi fabrikalarının olduğuna da değinmekte fayda vardır.
- **Bilgi ve Bilişim Teknolojisi (BIT-ICT):** İspanya, dünya genelindeki hacim olarak en önemli bilgi ve bilişim pazarlarından birine sahiptir. İspanya'da söz konusu sektörde faaliyet gösteren dijital içerik dahil 35.000'den fazla şirket bulunmaktadır. İspanya'da birçok farklı alt sektörde başarıyla çalışmaya devam etmektedirler. Bu alt sektörler: yazılım, donanım, telekom ekipmanları, hizmet sağlayıcılar, BİT ve danışmanlık hizmetleri veren şirketlerdir.
- **Biyoteknoloji, Eczacılık ve Yaşam Bilimleri:** Köklü ilaç sanayisi, yenilikler için gerekli alt yapı, bilim ve teknoloji parkları, araştırma merkezleri ve teknoloji enstitüleri sayesinde biyoteknoloji sektöründe artan sayıda işbirliği projesi bulunmaktadır.
- **Havacılık ve Uzay:** İspanyol havacılık sanayisi, ciro ve istihdam açısından Avrupa'da 5. dünyada 8. sırada yer almaktadır ve söz konusu sektör İspanyol Hükümeti tarafından stratejik sanayi sektörlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Uzay sanayisi, yüksek bütçeli önemli sözleşmelere dahil olmaktadır. Bu sözleşmeler uçuş ekipmanı ve yer hizmetlerinin nitelikleri, uydu sistemlerinin geliştirilmesi, havacılık ve uzay sanayisine odaklanmış birkaç kamu Ar-Ge merkezi ve EADS-AIRBUS tarafından yapılmaktadır.
- **Lojistik ve Taşımacılık:** Mal depolama ve dağıtım, e-ticaret ve liman yönetimi ile ilgili hizmetlerin sağlanması için sektörde yatırım fırsatları bulunmaktadır.
- **Kimya Sanayi:** Kimya endüstrisi, GSYİH'nın %6,1'ini ve özel sektörde istihdam edilen nüfusun %5,5'ini oluşturarak İspanya'nın ana ve en köklü sanayi sektörlerinden biri olmayı sürdürmektedir. İspanyol Kimya Endüstrisi Federasyonu'nun (FEIQUE) "İspanya Kimya Sektörünün Görünümü (2024)" belgesinde sunduğu rakamlara göre, İspanyol kimya endüstrisi 2023 yılında 82,49 milyar avro ciro elde etmiştir ve bu rakamın %72,3'ü (59,6 milyar avro) dış pazarlarda üretilmiştir. Bu rakamlarla İspanyol ekonomisinin ihracat sıralamasında (CNAE koduna göre) otomotiv sektörünün ardından ikinci sırada yer almaktadır. İstihdam açısından, kimya sektörü 233.000

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

doğrudan çalışana ulaşmıştır. Dolaylı ve diğer istihdam türleri de dahil edildiğinde bu rakam 800.000 kişiye ulaşmaktadır. Bu rakam, İspanya'nın özel sektöründe istihdam edilen nüfusun %5,5'ini temsil etmektedir. Ayrıca bu sektörün temel özelliklerinden biri ve rekabet gücünün anahtarı yenilikçilik kapasitesidir. Kimya sektörü, 2 milyar avro'luk yatırımla, toplamın %24'ünü oluşturarak tüm İspanyol endüstrisinde inovasyona yapılan yatırımlara öncülük etmektedir. Ayrıca Ar-Ge'ye adanmış personelin (araştırmacılar ve teknisyenler) işe alınmasına da öncülük etmektedir ve İspanyol endüstrisinin istihdam ettiği personelin %20'si kimya endüstrisinde çalışmaktadır.

Özerk Yönetim bazında yatırım açısından öne çıkan sektörler aşağıda listelenmekte olup İspanya'nın yabancı yatırımcılar açısından genel politikası katma değer yaratan sektörlerde yatırımı özendirilmeye yöneliktir.

2024 yılı itibariyle:

- Madrid: Yaşam Bilimleri (Biyoteknoloji, Eczacılık, Sağlık Hizmetleri), BİT, Havacılık, Temiz Enerji, Lojistik
- Katalonya: Otomotiv, Kimyasal, Sanayi 4.0, Yaşam Bilimleri (Biyoteknoloji, Eczacılık, Sağlık Hizmetleri), Tarımsal Gıda
- Endülüs: Havacılık, Kimyasal, Gıda-Tarım, Metal, BİT
- Aragon: Otomotiv, Tarımsal Gıda, Makine Sanayisi, BİT, Lojistik
- Asturias: Enerji, Gıda ve İçecek, Metal ve İleri Üretim, Nanoteknoloji ve ileri malzemeler, Biyoteknoloji, BİT
- Balear Adaları: Turizm Endüstrisi, Gıda Sanayisi, Moda Endüstrisi, Sağlık ve Kaliteli Yaşam Sektörü (sağlık, biyofarmasötik, beslenme ve kozmetik endüstrileri). Diğer endüstriler (ör. Denizcilik, Emlak)
- Kanarya Adaları: Görsel-işitsel, animasyon, video oyunu ve kültür endüstrisi, turizm, enerji ve atık işleme sanayisi, BİT, lojistik, ulaşım, nakliye, biyoteknoloji, sağlık hizmetleri ve eczacılık.
- Kantabriya: Tarımsal gıda, Çevresel / yenilenebilir enerji, Otomotiv yedek parça sanayisi, Biyoteknoloji ve Sağlık hizmetleri, BİT
- Kastilya ve Leon: Tarımsal Gıda, Otomotiv, Kimya-ilaç endüstrisi, Enerji, Endüstriyel Makine (örneğin tarım ve ambalajlama makineleri)
- Kastilya La Mancha: Lojistik, Tarımsal Gıda, Yenilenebilir Enerji ve Çevre, Havacılık, Dış Kaynak Kullanımı ve BİT
- Extremadura: Yenilenebilir enerji, Tarımsal Sanayi, BİT, Turizm, Lojistik ve Ulaşım

T.C. MADRİD BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

- Galiçya: Tekstil Sanayisi, Otomotiv, Gıda Sanayisi, Gemi İnşa Sanayisi ve Yan Sektörler.
- Mursiya: Tarımsal Gıda, Lojistik, Plastik ve Kauçuk Sanayisi, Turizm, Teknoloji ve Back-Office Hizmetleri
- La Rioja: Havacılık, Tarımsal Gıda, Otomotiv, Ayakkabı, Yenilenebilir enerji, hizmetler (BİT, gayrimenkul ve ticari hizmetler, ticaret, konaklama, ulaşım ve iletişim)
- Valensiya: Otomotiv, Endüstriyel Makine, Kimya ve İlaç, Plastik, Tarımsal Gıda, BİT

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

B. YABANCI YATIRIM MEVZUATI VE YATIRIM TEŞVİKLERİ

1. Yabancı Yatırımlara İlişkin Ülke Mevzuatı:

a. Genel

Sermayenin serbest dolaşımının Avrupa Birliği tek pazarının dört temel özgürlüğünden biri olduğunu belirtmek gerekir. Bu ilke, Avrupa Birliği'nin İşleyişine İlişkin Antlaşma'nın (TFEU) 63 ila 66. maddelerinde açıkça belirtilmiştir. Buradaki fikir, sermayenin Üye Devletler arasında ve belirli özel durumlara uygulanan istisnalar dışında aynı zamanda Üye Devletler ile üçüncü ülkeler arasında hareketine ilişkin tüm kısıtlamaların ortadan kaldırılması olmaktadır. Bunun nedeni, sermayenin serbest dolaşımının tek pazarın temel taşı olarak görülmesi ve diğer üç özgürlüğü (mallar, kişiler ve hizmetlerin sağlanması) tamamlamasıdır. Aynı zamanda verimli sermaye yatırımlarını mümkün kılarak ekonomik büyümeye ve avro'nun uluslararası bir para birimi olarak kullanımını teşvik ederek AB'nin küresel bir aktör olarak rolüne katkıda bulunur ve aynı zamanda ekonomik ve parasal birliğin gelişmesi için de gerekli bir etmendir.

2017 yılında Avrupa Komisyonu, AB'nin doğrudan yabancı yatırım akışlarına genel açıklığı ile AB'nin temel çıkarlarının savunulması arasında bir denge kurmak amacıyla Üye Devletlerin doğrudan yabancı yatırımları üzerindeki kontrolünü artırmak için bir topluluk çerçevesinin benimsenmesini önermiştir. Sonuç olarak, Avrupa Birliği'ndeki doğrudan yabancı yatırımların kontrolü amacıyla, OECD ülkelerinin çoğunun uyguladığı kontrol araçlarıyla uyumlu olarak, güvenlik veya kamu düzeni gerekçesiyle doğrudan yabancı yatırımların kontrolüne yönelik bir çerçeve oluşturan, 19 Mart 2019 tarih ve (AB) 2019/452 sayılı Tüzük kabul edilmiştir.

Söz konusu Tüzük, Üye Devletlerin bir şirketin mülkiyet yapısındaki veya yabancı yatırımcıların temel özelliklerindeki önemli değişikliklerden kaynaklanan riskleri değerlendirebilmesini sağlar, doğrudan yabancı yatırımın güvenliği veya kamu düzenini etkileyip etkilemeyeceğini belirlemek için dikkate alınabilecek faktörlerin kapsamlı olmayan bir listesini sunarak yatırım kontrolünün uygulanmasına rehberlik eder ve Üye Devletler arasında yatırım kontrolünün etkinliğini artırmak için bir işbirliği mekanizması kurar.

İspanya'da, 2020 yılında uygulamaya konulmasından bu yana, yabancı yatırımların kontrolü aşağıdaki yasal metinlerle düzenlenmektedir:

- Sermaye hareketlerinin ve yurt dışı ile yapılan ekonomik işlemlerin yasal rejimi ve kara para aklamanın önlenmesine yönelik belirli tedbirler hakkında 4 Temmuz 2003 tarih ve 19/2003 sayılı Kanun (özellikle mükerrer 7. madde)
- 1 Eylül 2023 tarihinde yürürlüğe giren yabancı yatırımlara ilişkin 4 Temmuz 2023 tarih ve 571/2023 sayılı Kraliyet Kararnamesi (ve yürürlükten kaldırılan 664/1999 sayılı Kraliyet Kararnamesi)

Bu nedenle, İspanya'da genel prensip, 19/2003 sayılı Kanununun 1. maddesinde ("Sermaye hareketleri ve yabancı ülkelerle ekonomik işlemler özgürlüğü ilkesi") belirtildiği gibi, yabancı ülkelerle sermaye hareketleri ve ekonomik işlemlerde serbestliktir. Madde metni, "yerleşik kişiler ile yerleşik olmayanlar arasında, dış tahsilat ve ödemelerin yanı sıra yurt dışına veya yurt dışından yapılan transferler ve borçlu veya alacaklının mali hesaplarında veya pozisyonlarında değişiklikler içeren veya bunlarla sonuçlanabilecek her türlü eylem, işlem

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

serbest olup bu kanunda ve belirli sektörel mevzuatta belirlenen sınırlamalar dışında herhangi bir sınırlama yoktur." şeklindedir.

Ancak düzenlemeler, bu genel ilkeye ilaveten, İspanya'da kamu düzenini, kamu güvenliğini veya kamu sağlığını etkilediği düşünülen bazı doğrudan yabancı yatırımlar için aşağıdaki koşulların yerine getirilmesi koşuluyla önceden idari izin alınmasını da gerektirmektedir:

1) Bu yatırımın nihai olarak Avrupa Birliği ve Avrupa Serbest Ticaret Birliği dışındaki ülkelerin sakinleri tarafından (veya nihai mülkiyeti Avrupa Birliği ve Avrupa Serbest Ticaret Birliği dışındaki ülkelerin sakinlerine karşılık gelen Avrupa Birliği veya Avrupa Serbest Ticaret Birliği ülkelerinin sakinleri tarafından) yapılmasını ve yatırımcının bir İspanyol şirketinin veya bir kısmının sermayesinin %10'una eşit veya bu oranı aşan bir hisse satın almasını veya bunun kontrolünü ele almasını içerir ve,

2) Yatırım konusunun veya yatırımcının belirli şartları karşılaması:

a) Yatırımın amacının, kritik altyapılar, kritik ve çift kullanımlı teknolojiler, hassas bilgilere erişime sahip olan temel girdilerin temini ve medya dahil olmak üzere 4 Temmuz 2003 tarih ve 19/2003 sayılı Kanunun mükerrer 7. maddesinde ayrıntılı olarak açıklanan belirli alanlarda faaliyet göstermesi.

b) Yabancı yatırımcının belirli özellikleri taşıması. Örneğin, üçüncü bir ülkenin hükümeti tarafından doğrudan veya dolaylı olarak kontrol ediliyorsa veya mükerrer 7. maddenin 3. paragrafında belirtildiği gibi İspanya'da kamu güvenliğini, kamu düzenini veya kamu sağlığını etkileyen suç teşkil eden veya yasa dışı faaliyetlerde bulunacağına ilişkin olarak ciddi bir risk olduğuna dair kanıt mevcutsa.

Buna ilaveten hükümet, kamu güvenliğini, kamu düzenini ve kamu sağlığını etkileyebilecek olması halinde, İspanya'da mükerrer 7. madde kapsamına girmeyen diğer sektörlerdeki doğrudan yabancı yatırımlara yönelik serbestleştirme rejimini askıya alabilir.

Ayrıca, 17 Kasım 2020 tarih ve 34/2020 sayılı Kraliyet Kanun Hükmünde Kararnamesinin Tek Geçici Hükmü uyarınca, Avrupa Birliği veya Avrupa Serbest Ticaret Birliği içindeki ülkelerde ikamet edenlerin yatırımları da, değerlerinin 500 milyon avroyu aşması durumunda veya 4 Temmuz 2003 tarih ve 19/2003 sayılı Kanunun mükerrer 7. maddesinin 2. paragrafı kapsamındaki alanlardan herhangi birine yatırım yapmaları koşuluyla, İspanya'da halka açık şirketlere yönelik olmaları durumunda izin gerektirecektir.

Yatırım izni talebinde bulunmak için "Yabancı Yatırım İnceleme Prosedürü" formunu doldurup Ticaretten Sorumlu Devlet Sekreterliği'ne sunmak gerekmektedir. Buna ilaveten, özel bir rejim ve önceden idari izin söz konusu olacaktır:

- Silah, havai fişek, mühimmat ve sivil patlayıcıların imalatı, ticareti ve dağıtımına yönelik yabancı yatırımlar.
- Silah, mühimmat, patlayıcı ve savaş malzemelerinin üretimi veya ticareti ile doğrudan Milli Savunma ile ilgili diğer faaliyetlere yapılan yatırımlar. Yetki talebinde bulunulabilmesi için Milli Savunma Bakanlığı hükümlerine uyulması gerekecektir.

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

İzin gerekli olup olmadığına bakılmaksızın, İspanya'daki yabancı yatırımlar ve bunların elden çıkarılması, 571/2023 sayılı Kraliyet Kararnamesi'nde belirtildiği gibi Ticaret Devlet Sekreterliği Yatırım Siciline beyan edilmelidir.

Bu beyan zorunludur ve genel kural olarak yatırım yapıldıktan sonra gerçekleştirilmelidir. İşbirlikçi olmayan zararlı vergi rejimlerinin yanı sıra ülkeleri ve bölgeleri belirleyen 9 Şubat 2023 tarihli ve HFP/115/2023 sayılı Karar'da düzenlenen, doğrudan veya nihai olarak işbirlikçi olmayan alanlardan kaynaklanan yatırımlar söz konusu olduğunda bu kuralın bazı istisnaları bulunmaktadır.

b) Yabancı Sermayeye Yönelik Kısıtlamalar

i) Yabancıların Gayrimenkul Edinimlerine İlişkin Hükümler

1- Gerçek ve Tüzel Kişiler için Gayrimenkul Edinimi Rejimi

İspanya'da gayrimenkul edinen yabancılar bu gayrimenkuller bakımından İspanyol vatandaşları ile eşit haklara sahip olmaktadır. Gayrimenkul alımı esnasında yabancılar tarafından tamamlanması gereken ayrıca bir prosedür bulunmamaktadır (Yabancılar için zorunlu olan "Finansal Numara Temini" hususunda raporun ilerleyen bölümlerinde bilgi verilecektir).

Genel kural olarak yatırımlar, tamamlandıktan sonra bildirim tabidir. Bu kuralın bir istisnası, İspanya'da yerleşik olmayanlar tarafından değeri 500.000 avro'yu aşan ve işbirlikçi olmayan alanlardan gerçekleştirilen gayrimenkul edinimi durumunda DP-2 adı verilen bir modelin Yatırım Kaydına önceden sunulmasıdır.

Buna ilaveten, yabancı yatırımlara ilişkin 4 Temmuz 2023 tarihli ve 571/2023 sayılı Kraliyet Kararnamesi'nin 20. maddesi, karşılıklı olarak serbestleştirilmesine yönelik bir anlaşma olmadığı sürece, AB üyesi olmayan devletler tarafından diplomatik veya konsolosluk temsilcilikleri için gayrimenkul edinimi amacıyla İspanya'da yapılan doğrudan veya dolaylı yatırımlar için önceden idari izin alınması gerektiğini belirtmektedir.

Bunlara ilaveten milli güvenlik bakımından hassasiyet taşıyan alanlar, koruma bölgeleri, arkeolojik alanlar, milli anıtlar ve parklar, tarihi binalar vb. hakkında uygulanacak yasaklama veya kısıtlamalar tüm kişi ve kuruluşlar için geçerlidir.

2- İspanya'da kurulu yabancı şirketler ile yabancı sermaye ihtiva eden şirketlerin gayrimenkul edinimi

İspanya'da gayrimenkul edinimi bakımından yabancılarla yönelik ayrıca bir prosedür bulunmamakta olup genel prosedür çerçevesindeki aşamalar şunlardır:

Emlak Kaydı Belgesi: Alım satım konu emlağın üzerinde herhangi bir borç olmadığına, emlağın satıcı üzerine kayıtlı olduğuna ve kayıtların kendisine satıcı tarafından beyan edilen ile uygunluğuna dair bir yazıyı alıcı Emlak Kaydı İdaresi'nden (Registro de Propiedad) temin eder.

Ön Anlaşma (Contrato de Arras): Bu kontrat satıcının gayrimenkulü alıcıya transfer etme niyetini, alıcının alım niyetini, alıcının satıcı tarafından önerilen fiyat ve şartları kabul ettiğini

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

beyan ettiği bir dokümandır. Bu aşamada genellikle %10 oranında olan kapora satıcıya ödenir. Bu çerçevede alıcı işlemde vazgeçer ise ödediği kaporayı geri alamaz, satıcı işlemde cayarsa kapora tutarının iki katını alıcıya öder. Bahse konu uygulama genel kural olmakla birlikte farklı kural ve oranlar da uygulanabilmektedir.

İpotekli Konut Finansmanı (Tutsat-Mortgage): Gayrimenkul mortgage ile alınacaksa, Ön Anlaşma'nın bir kopyası ilgili bankaya verilir. Banka söz konusu gayrimenkul için ekspertiz yaptırarak değerini belirler. Konut eksperisi (Tasador) konunun uzmanı ve genellikle mimar olduğu için mortgage söz konusu olmasa bile ekspertiz raporu alınması alıcının malın değerinden emin olabilmesi açısından faydalı olabilmektedir.

Gayrimenkul Devri: Gayrimenkulün devir işlemi noter tarafından yapılır. Devir işlemi sonrasında gayrimenkulün yeni sahibi kaydedilir ve bu tarihten itibaren gayrimenkule ilişkin tüm vergilerden yeni mülk sahibi sorumludur.

Alıcının Ödediği Vergiler:

Alım Satım Vergisi (Impuesto de transmisiones patrimoniales) ve Damga Vergisi (Impuesto de actos jurídicos documentados): Alıcı “gerçek kişi” ise alım satım vergisini öder. Bu verginin oranı genellikle alım fiyatının %6'sı ile %10'u arasındadır. Oran gayrimenkulün bulunduğu özerk bölgenin kanunlarına göre değişiklik gösterebilmektedir. (Örneğin Endülüs Bölgesi'nde sabit oran yerine gayrimenkulün değerine göre değişen basamaklı bir oran kullanılmaktadır.) Ticari kullanıma mahsus mağaza gibi birimler veya park yerleri için vergi oranı %10'un üzerine çıkabilmektedir.

Girişimciler tarafından kullanılmış evlerin satışı (evlerin ikinci ve sonraki devirleri) ve şahıslar tarafından evlerin satışı Emlak Devir Vergisine tabi olmasına rağmen, müteahhit tarafından yeni evlerin satışı (evlerin ilk devri) Katma Değer Vergisine tabidir. Ev başına en fazla iki park yeri ve binada bulunan ve birlikte satılan ek yerler dahil olmak üzere evlerin satışı için belirlenen vergi oranları halihazırda aşağıdaki şekilde uygulanmaktadır:

- Genel oran olarak %10,
- Özel rejim veya kamu teşviki kapsamındaki resmi koruma evleri söz konusu olduğunda %4 (“viviendas de protección oficial de régimen especial o de promoción pública”)

Damga Vergisi oranı da bulunduğu bölgeye göre %0,75-%1,5 arasında değişmektedir.

Satıcının Ödediği Vergiler:

Kentsel doğa toprağının değerinin artmasına ilişkin vergi (“Impurato urbana ve naturaleza urbana (IIVTNU)”) olarak tanımlanmıştır.): Bu vergi, herhangi bir unvanın mülkiyetinin devredilmesinin veya sınırlı kullanımının, herhangi bir kraliyet hakkının (“derecho real”) devredilmesinin bir sonucu olarak ortaya çıkan vergidir.

Belediye vergisi olmasından dolayı hesaplama kuralları her belediyenin uyguladığı katsayılara bağlı olacaktır. Verginin hesaplanmasında evin piyasa değeri değil de kadastro değeri dikkate alınmaktadır. Yasaya göre, taraflar arasında aksi kararlaştırılmadıkça bu vergiyi satıcı ödemekle yükümlüdür.

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

3- Gayrimenkul alımında yabancılara uygulanan kısıtlamalar nelerdir?

Her türlü gayrimenkul (konut, dükkan, arazi) bakımından İspanya'nın gayrimenkul edinim sistemi ayrımcı uygulamalardan uzak bir sistemdir.

Bir tür engel olarak niteleyebileceğimiz tek uygulama yabancılara gayrimenkul edinimi öncesinde bir polis şubesinden temin etmek durumunda oldukları “Finansal Numara”dır. İspanya ve AB ülkelerinin vatandaşları için aynı gün sonuçlandırılabilen bu işlem, AB üyesi olmayan ülkelerin vatandaşları için birkaç hafta sürebilmektedir.

Federal yapıya sahip bir ülke olmasına rağmen, İspanya'daki gayrimenkul edinim prosedürleri bazı vergi oranları haricinde özerk bölgeler arasında genel olarak yeknesaklık göstermektedir.

4- Karşılıklılık mevcut mudur?

Türkiye ile İspanya arasında 16 Şubat 1995 tarihinde “Yatırımların Karşılıklı Korunması ve Teşviki Anlaşması” imzalanmıştır.

https://ticaret.gov.tr/data/5b8c278813b8760dc40cabf4/%C4%B0spanya_yatirim.pdf

5- Gayrimenkul Alımlarının Toplam Doğrudan Yabancı Yatırım (DYY) İçerisindeki Payı

Yıl	Toplam DYY	Gayrimenkul DYY	Payı (%)
2013	17.289.372	1.886.365	10,91%
2014	20.927.036	3.156.891	15,09%
2015	25.438.760	4.308.792	16,94%
2016	27.116.354	2.808.959	10,36%
2017	28.376.954	3.440.615	12,12%
2018	55.571.790	4.541.001	8,17%
2019	24.846.087	2.663.829	10,72%
2020	27.191.861	1.243.681	4,57%
2021	30.242.527	1.297.974	4,29%
2022	34.614.203	2.284.900	6,60%
2023	28.214.898	1.888.335	6,69%

Doğrudan Yabancı Yatırım (DYY) Akışları (Brüt) (Özel Amaçlı Kuruluşlar hariç) 1.000 avro. Sektör: 68 Emlakçılık faaliyetleri. Kaynak: Datainvox – İspanya Ekonomi, Ticaret ve İşletme Bakanlığı

6- Gayrimenkul Edinimi İçin Yabancılara Sağlanan Teşvikler

Yabancı vatandaşların gayrimenkul edinmelerine yönelik olarak herhangi bir teşvik bulunmamaktadır.

Bu raporun hazırlandığı tarih itibarıyla, girişimcilerin ve uluslararasılaşmalarının desteklenmesine ilişkin 27 Eylül 2013 tarih ve 14/2013 sayılı Kanununun 63. maddesinde, yerleşik olmayan bir yabancının oturum vizesi alma olanağının öngörüldüğünü belirtmek önem arz etmektedir.

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Özellikle, "önemli bir sermaye yatırımı yapmak amacıyla İspanya topraklarına girmeyi planlayan yerleşik olmayan yabancıların, kalış vizesine veya uygun olduğu durumlarda yatırımcılara yönelik oturma vizesine başvurabilecekleri" belirtilmektedir. Daha sonra, önemli bir sermaye yatırımının, diğerlerinin yanı sıra, İspanya'da başvuru sahibi başına 500.000 avro'ya eşit veya daha yüksek yatırım değerine sahip gayrimenkul edinimini içerdiği vurgulanmaktadır.

Ancak 9 Nisan 2024 tarihindeki Bakanlar Kurulu toplantısının ardından yasanın onaylandığı 2013 yılından bu yana çoğunluğu Çin, Rusya, Birleşik Krallık, Amerika Birleşik Devletleri, Ukrayna, İran, Venezuela ve Meksika vatandaşlarına gayrimenkul yatırımlarıyla bağlantılı 14.576 adet 'Altın Vize' nin verildiği bildirilmiştir. Başlıca yatırım bölgeleri Barselona, Madrid, Malaga, Alicante, Balear Adaları ve Valensiya olurken bu bölgeler ulusal düzeyde verilen izinlerin %90'ını oluşturmaktadır

Ayrıca İspanyol hükümetinin 14/2013 sayılı Kanunda belirtilen bu faydayı ortadan kaldırmak için çalışacağı açıklanmıştır. Dolayısıyla yürürlükte kalsa da önümüzdeki aylarda bu değişikliğin yapılmasına yönelik tedbirlerin alınması beklenmektedir.

ii) Yabancı Sermayeli Şirketlere Uygulanan Ayrımcılıklar

Daha önce de belirtildiği gibi, İspanya'daki yabancı yatırımlar öncelikle genel serbestleştirme çerçevesinde gerçekleşmektedir. Ancak, 19/2003 sayılı Kanun'un mükerrer 7. maddesinde belirtildiği gibi, bazı durumlarda İspanya'daki belirli doğrudan yabancı yatırımlar için serbestleştirme rejimi askıya alınmaktadır. Bu durum, yatırımın yasaklanması anlamına gelmemekte, bir izin prosedürü söz konusu olmaktadır.

Özellikle, Avrupa Birliği ve Avrupa Serbest Ticaret Birliği dışındaki ülkelerin mukimleri (veya nihai intifa hakkı Avrupa Birliği veya EFTA ülkeleri dışındaki ülkelerin mukimlerine tekabül eden AB veya EFTA ülkeleri mukimleri) tarafından yapılan ve kamu düzenini, kamu güvenliğini ve kamu sağlığını etkileyen ve aşağıda belirtilen sektörlerde yapılan doğrudan yabancı yatırımlar için serbestleştirme rejimi askıya alınmıştır (izin gerekmektedir).

a) Fiziksel veya sanal (enerji, ulaşım, su, sağlık, iletişim, medya, veri işleme veya depolama, havacılık, savunma, finansal altyapılar ve hassas tesisler dahil) kritik altyapıların yanı sıra kritik altyapıların korunmasına yönelik tedbirleri belirleyen 28 Nisan 2011 tarih ve 8/2011 sayılı Kanunda tanımlandığı gibi, bu tür altyapıların kullanımı için hayati önem taşıyan arazi ve gayrimenkuller

b) Kritik ve çift kullanımlı teknolojiler, endüstriyel liderlik ve güçlendirme için temel teknolojiler ve telekomünikasyon, yapay zeka, robotik, yarı iletkenler, siber güvenlik, havacılık teknolojileri, savunma, enerji depolama, kuantum ve nükleer teknolojiler, nanoteknolojiler, biyoteknolojiler, ileri malzemeler ve ileri üretim sistemleri dahil olmak üzere İspanya'yı özellikle ilgilendiren program ve projeler kapsamında geliştirilen teknolojiler.

c) 26 Aralık 2013 tarih ve 24/2013 Sayılı Elektrik Sektörü Kanununda ve 7 Ekim 1998 tarih ve 34/1998 Sayılı Hidrokarbon Sektörü Kanununda tanımlanan enerji başta olmak üzere temel girdilerin veya stratejik bağlantı hizmetleri veya hammaddelerin yanı sıra gıda güvenliğiyle ilgili olan girdilerin temini

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

d) Kişisel Verilerin Korunması ve dijital hakların garanti edilmesine ilişkin 5 Aralık 2018 tarih ve 3/2018 sayılı Organik Kanun uyarınca, başta kişisel veriler olmak üzere hassas bilgilere erişimi olan veya bu bilgileri kontrol etme kabiliyetine sahip olan sektörler.

e) Medya, 31 Mart 2010 tarih ve 7/2010 sayılı Görsel-İşitsel İletişim Genel Kanununda tanımlanan görsel-ışitsel iletişim hizmetleri, anılan Kanun hükümlerine tabi olacaktır.

Ayrıca, İspanya'daki doğrudan yabancı yatırımlara yönelik serbestleştirme rejimi aşağıdaki durumlarda askıya alınmaktadır:

a) Yabancı yatırımcının doğrudan veya dolaylı olarak kamu kurumları veya silahlı kuvvetleri de dahil olmak üzere üçüncü bir ülkenin hükümeti tarafından kontrol edilmesi durumunda, böyle bir kontrolün varlığının belirlenmesi için Rekabet Savunma Kanunu'nun 7.2. maddesinde belirlenen kriterlerin uygulanmaktadır.

b) yabancı yatırımcının başka bir Üye Devlette güvenliği, kamu düzenini ve kamu sağlığını etkileyen sektörlerde, özellikle bu maddenin 2. paragrafında belirtilen sektörlerde yatırım yapması veya faaliyetlere katılması halinde.

c) yabancı yatırımcının İspanya'da kamu güvenliğini, kamu düzenini veya kamu sağlığını etkileyen, suç teşkil eden veya yasa dışı faaliyetlerde bulunması yönünde ciddi bir risk varsa.

Yetki alma prosedürü, yabancı yatırımlara ilişkin 4 Temmuz 2023 tarih ve 571/2023 sayılı Kraliyet Kararnamesi'nde açıklanmaktadır. Bu düzenleme, belirli sektörel alanlarda genel serbestleşme rejiminin askıya alınması durumunda bu prosedüre ek olarak aşağıdaki hususları da içermektedir:

- Doğrudan Milli Savunma ile ilgili faaliyetlerde İspanya'da yapılacak yabancı yatırımlar için ön izin rejimi.
- Silahlar, mühimmat, piroteknik maddeler ve sivil kullanıma yönelik patlayıcılar veya Devlet Güvenlik Güçleri ve Birimleri tarafından kullanılan diğer malzemelerle doğrudan ilgili faaliyetlerde İspanya'da yabancı yatırımlar için ön izin rejimi.
- AB üyesi olmayan ülkeler tarafından diplomatik amaçlarla gayrimenkul edinimi için ön izin rejimi.

Ayrıca, 17 Kasım 2020 tarih ve 34/2020 sayılı Kraliyet Kanun Hükmünde Kararnamesinin Tek Geçici Hükmünde, İspanya'daki belirli doğrudan yabancı yatırımların serbestleştirilmesinin askıya alınmasına ilişkin rejimin 31 Aralık 2024 tarihine kadar yabancı yatırımlara uygulanacağına hükme bağlandığı daha önce belirtilmiştir. Yatırımın değerinin 500 milyon avro'yu aştığı, Avrupa Birliği'nin diğer ülkelerinin veya Avrupa Serbest Ticaret Birliği'nin sakinleri tarafından borsada işlem gören İspanyol şirketlerine veya borsada işlem görmeyen şirketlere yapılan doğrudan yabancı yatırımlarda bu uygulama söz konusu olacaktır.

Sonuç olarak, hava taşımacılığı ve radyo endüstrilerinde, hammaddelerle ilgili endüstrilerde, stratejik öneme sahip madenlerde ve madencilik haklarında, televizyon, oyun, telekomünikasyon ve özel güvenlik endüstrilerinde, silah ve patlayıcıların üretimi, pazarlanması veya dağıtımı ile ilgili endüstrilerde ve ulusal güvenlikle ilgili faaliyetlere ilişkin

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

yapılan yatırımlar, sektöre özel mevzuatla belirlenen ilgili kurumlar tarafından getirilen gerekliliklere tabidir; ancak bu gereklilikler karşılandıktan sonra bu hükümler bunlara uygulanabilir.

Not: Son dönemde İspanyol basınında bu konuyla ilgili birçok haber yayımlanmıştır. Aşağıdaki örnekler, İspanya pazarına ilgi duyan potansiyel Türk yatırımcının, yakından incelenmeye tabi olan işlem türleri (bu alanlar yabancı şirketlerin İspanya'da yaptığı yatırımların çok küçük bir kısmını oluşturmaktadır) konusunda bilinçlenmesini sağlamak amacıyla verilmiştir:

- Suudi grup STC Group'un Telefónica'daki yatırımı; hisselerin %9,9'unu 2,1 milyar avro karşılığında satın almıştır; bu işlem, serbestleşme rejimini askıya almak için 19/2003 sayılı Kanun'un mükerrer 7. maddesinde belirlenen %10'luk eşğin hemen altında (Eylül 2023 haberi).
- Macar konsorsiyumu Ganz-Mavag'ın, İspanyol demiryolu şirketi Talgo'nun hisselerinin %100'ünü toplam 619 milyon avro bedelle satın alma teklifi. İspanyol yetkililerden izin istenmiştir, halihazırda incelenmektedir (Mart ve Nisan 2024 haberleri).
- Birleşik Arap Emirlikleri'nden bir enerji holdingi olan Taqa, ülkenin ana enerji şirketlerinden biri olan Naturgy'nin en büyük hissedarı olmayı hedeflemektedir. Hükümete bu operasyona izin vermemesi yönündeki siyasi baskılara rağmen halihazırda inceleme devam etmektedir (Nisan 2024).

2. Yatırım Teşvik Mevzuatı

İspanya'da yatırım yapan yabancılara yönelik olarak AB, İspanya merkezi yönetimi ve bölgesel yönetimler tarafından uygulanan çeşitli teşvikler mevcuttur.

➤ AB Teşvikleri

AB tarafından sağlanan teşvikler AB içerisinde daha az gelişmiş ülke/bölgelere yapılan ve AB'nin genel menfaati açısından uygun olan yatırımlara yöneliktir. Bu kapsamda Avrupa Yatırım Bankası'nın KOBİ'lere yönelik çeşitli kredi programları mevcuttur. Avrupa Yatırım Fonu ise taşımacılık, telekomünikasyon ve enerji alanında yatırım yapan KOBİ'ler ve Girişim Sermayesi firmalarına çeşitli garanti mekanizmaları sunmaktadır. Ayrıca AB'nin üye ülkeler arasındaki gelişmişlik farklarını azaltmaya yönelik özel fonları mevcuttur.

➤ İspanya Merkezi Yönetiminin Teşvikleri

İspanya'nın kapsamlı ve ayrıntılı bir yardım ve teşvik sistemi vardır. Bu teşvik sistemi farklı bakanlıklar ve diğer devlet kurumları (ICO, CDTI, vb.) tarafından idare edilmektedir.

Bu teşvikler ağırlıklı olarak teknolojik yenilik, Ar-Ge faaliyetleri, biyoteknoloji, yenilenebilir enerji, turizm, madencilik gibi alanlara yoğunlaşmış olup doğrudan teşvikten ziyade personelin eğitimine katkı, sosyal güvenlik primi indirimi, düşük faizli kredi gibi dolaylı teşviklerden oluşmaktadır.

Ayrıca her ne kadar kamu bütçesinde yapılan kısıtlamalar çerçevesinde miktarı azalmış olsa da mesleki eğitime yönelik katkılar, istihdam politikaları çerçevesinde özellikle gençlerin istihdamına yönelik bonuslar gibi teşvik unsurları da bulunmaktadır.

Instituto de Crédito Oficial (ICO) (Resmi Kredi Kurumu) Ekonomik Destek Devlet Sekreterliği aracılığıyla Ekonomik İşler ve Dijital Dönüşüm Bakanlığı'na bağlı olarak, devlete ait bir kuruluşun yasal statüsüne sahip devlet bankasıdır.

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

ICO'nun temel faaliyet alanları KOBİ'lerin teknolojik inovasyon ve yenilenebilir enerji alanındaki çalışmalarının teşvik edilmesi; İspanya'da stratejik sektörlerde yapılan yatırımların ve yurtdışında İspanyol firmalarınca yapılan büyük çaplı yatırımların desteklenmesidir. Bu kapsamda kredi temini, çeşitli vergi muafiyetleri, yatırım amacıyla ithal edilecek mallara gümrük vergisi muafiyeti, uygun fiyatlı arazi temini, mesleki eğitim, sosyal sigorta primi indirimi, altyapı imkanlarına uygun erişim gibi kolaylıklar sağlanmaktadır.

Öte yandan 14/2013 Sayılı Kanun çerçevesinde İspanya ekonomisi yararına olacak bir yatırım için projesi onaylanan girişimcilere çalışma vizesi ve ikamet izni prosedürlerinde kolaylıklar sağlanmaktadır.

➤ Bölgesel Yönetimlerin Teşvikleri

İspanya'daki 17 özerk topluluğa ait yerel bölgesel yönetimler merkezi hükümetçe sunulan teşviklerin benzeri mekanizmalarla bölgelerinin ekonomik öncelik ve ihtiyaçları çerçevesinde ilave birtakım teşvik imkanları sunmaktadır.

Ayrıca belediyeler, bölgelerinde yapılacak yatırımlara yönelik altyapı ihtiyaçlarının temini, lisans temininde kolaylık sağlama gibi birtakım dolaylı teşvik unsurlarına sahiptir.

Son olarak yerel yatırım ajansı ofisleri bölgeye yapılacak yatırımlara ilişkin temel danışmanlık hizmetlerini ücretsiz olarak sunmaktadır.

➤ Yardım ve Teşvik Araştırması

İspanya'da yatırımlara ne tip teşviklerin ve yardımların olduğuna dair en detaylı bilgi İspanyol Yatırım Ajansı'ndan edinebilmektedir. Söz konusu ajansın aşağıda yer alan web sayfasında "Aid & Incentives Search" isimli kısım sürekli olarak güncellenip AB destekleri ile ulusal ve bölgesel destekler hakkında bilgi sunmaktadır.

<https://www.investinspain.org/en/doing-business/aids-and-incentives>

KURTARMA FONLARI

2020 yılı Temmuz ayında Avrupa Konseyi, 2021-2027 dönemi için Avrupa Birliği'nin (AB) çok yıllık bütçesine ek bir geçici kurtarma fonu olan Yeni Nesil AB'yi oluşturmayı kabul etmiştir. Üye Devletlerin katkılarıyla ve bazı ortak vergilerle finanse edilen çok yıllık bütçenin aksine, yeni fon, sermaye piyasalarına borç verme yoluyla Avrupa Komisyonu tarafından finanse edilmektedir. Bu fonların, 2021 ile 2026 yılları arasında 750 milyar avro'ya ulaşması hedeflenmektedir. Fonlar, COVID-19 krizinin sonuçlarıyla mücadele etmek ve Avrupa ekonomisinin dijital ve yeşil geçişlerini hızlandırmak için kullanılacaktır. İspanya örneğinde, yeni finansman mekanizmaları 2021 ile 2026 yılları arasında 140 milyar avro'ya kadar transfer ve kredi sağlayacaktır. Bu kaynaklara erişmek için Üye Devletlerin Kurtarma ve Dayanıklılık planları oluşturması gerekmektedir.

Yine İspanya örneğinde, İspanya Ekonomisi için Kurtarma, Dönüşüm ve Dayanıklılık Planı, uygulamanın ilk aşamasına odaklanmaktadır ve 2021-2023 döneminde yaklaşık 70 milyar avro'luk bir yatırımı ele almaktadır. Planın dört ana eksenini (ekolojik geçiş, dijital dönüşüm, toplumsal cinsiyet eşitliği ve sosyal ve bölgesel uyum) başlangıçta on ana politikada (veya İspanyol hükümetinin terminolojisindeki "kaldıraçlar"), faaliyet ve istihdamı yüksek

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

düzye taşıma kapasitesine sahip olarak geliştirilmiştir. Buna karşılık, bu on ana politika, ülkeyi modernleştirmeye yönelik projeleri, yatırımları ve reformları ifade eden otuz “bileşende” detaylandırılmıştır.

Şirketler, bakanlıklar, kamu kurumları, özerk topluluklar, belediyeler ve diğer yerel kuruluşlar tarafından düzenli olarak yayınlanan teklif çağrıları yoluyla Plan kapsamında fon başvurusunda bulunabilmektedir. İşletmelere, kuruluşlara ve vatandaşlara yönelik çağrılar ihale veya hibe/yardım şeklinde olabilmektedir (örneğin, küçük işletmelerin, mikro işletmelerin ve serbest meslek sahiplerinin dijitalleşmesi için yardım (Dijital Kit Programı)).

Buna ilaveten, İspanyol hükümeti fonlara erişimi kolaylaştırmak için iki mekanizma oluşturmuştur: PERTE ve ilgi beyanları.

- **İlgi beyanları.** Bu beyanlar, potansiyel eylem alanlarını analiz etmek ve daha kapsamlı ve çoğulcu bir vizyona katkıda bulunmak için çeşitli bakanlıklar tarafından yürütülen istişarelerdir. Amaç, kamu politikalarının ve programlarının işletmeler ve sosyal aktörler tarafından sağlanan kesin ve doğrudan bilgiler temelinde tasarlanmasını sağlamaktır. Bu araç, Avrupa Komisyonu tarafından sıklıkla kullanılmasına rağmen İspanya için yeni bir araçtır.
- **Ekonomik toparlanma ve dönüşüm stratejileri (İspanyolca PERTE).** Bu projeler, ekonomik büyümeyi, istihdamı ve İspanyol ekonomisinin rekabet gücünü artırma potansiyeli yüksek, ileri düzeyde kamu-özel işbirliğini içeren ve birden fazla idareyi kapsayan stratejik projelerdir. Bu kavram, yüksek öncelikli, özellikle karmaşıklık veya açık bir piyasa başarısızlığı, önemli dışsallıklar veya yetersiz özel sektör inisiyatifi veya yatırım kapasitesi ile karakterize edilen projeleri teşvik etmek ve koordine etmek için bir mekanizma olarak tasavvur edilen yeni bir kavramdır. Misyonu, fonların hızlı ve verimli yönetimine katkıda bulunmak ve İspanyol ekonomisinin dönüşümüne gözle görülür şekilde katkıda bulunan projeleri güçlendirmektir.

PERTE kapsamındaki projeler Bakanlar Kurulu tarafından objektif ve şeffaf kriterlere göre onaylanmaktadır. Bugüne kadar elektrikli ve bağlantılı araçlar, son teknoloji sağlık hizmetleri, yenilenebilir enerjiler, yenilenebilir hidrojen ve depolama, tarım-gıda, yeni dil ekonomisi, döngüsel ekonomi, denizcilik endüstrisi, havacılık, su döngüsünün dijitalleştirilmesi, mikroelektronik ve yarı iletkenler, sosyal ekonomi ve bakım ekonomisi ve endüstriyel karbondan arındırma sektörlerine yönelik projeler onaylanmıştır

Raporun yazıldığı tarih itibarıyla İspanya'nın Avrupa Komisyonu'ndan öngörülen yaklaşık 70 milyar Avro'dan toplam 37,04 milyar Avro tutarında 3 ödeme aldığını belirtmek gerekir. İspanyol hükümeti, henüz onaylanmayan ilave 10 milyar Avro tutarındaki dördüncü ödeme için talepte bulunmuştur. Ayrıca 2022 yılı Aralık ayında, Bakanlar Kurulu'nun 6 Haziran 2023 tarihinde onayladığı İyileşme, Dönüşüm ve Dayanıklılık Planının genişletilmesine yönelik Ek'i Brüksel'e sunmuştur. Avrupa Komisyonu, eki ve dolayısıyla Kurtarma Planının ikinci aşamasını 2 Ekim 2023 tarihinde onaylamıştır. Ekte enerji, tarım-gıda, sanayi, teknoloji ve dijital sektörlerde stratejik özerkliğin, şirketlerin sürdürülebilir yatırımlarının ve kiralık konut stokunun artırılmasına yönelik ilave yatırım ve reformlar yer almaktadır.

T.C. MADRİD BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Planlanan yatırımlar aracılığıyla, 84 milyar Avro'su krediler, 7,7 milyar Avro'su ek transferler ve 2,64 milyar Avro'su REpowerEU programı aracılığıyla olmak üzere, İspanyol şirketlerine ve ekonomiye ilave 94,3 milyar Avroluk Avrupa fonu aktarılacaktır. Bu kaynaklar, Planın ilk aşamasında belirtilen 70 milyar Euro'ya ilavedir. Bu ikinci aşamadaki kredilerin neredeyse yarısı, kaynakları İspanyol mali sistemi aracılığıyla şirketlere yönlendirme konusundaki deneyimi nedeniyle daha önce bahsedilen Resmi Kredi Enstitüsü (ICO) aracılığıyla yönetilecektir.

Kurtarma fonlarına erişimin çeşitli yöntemleri hakkında detaylı bilgi, İspanyol Hükümeti'nin <https://planderecuperacion.gob.es/> adresinde mevcut bulunmaktadır.

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

C. İSPANYA'DAKİ TÜRK YATIRIMLARI

1. Önde Gelen Yatırımlar ve Sektörler Hakkında Bilgilendirme

İSPANYA'DA TÜRK YATIRIMLARI

YIL	BRÜT	NET	SERMAYE
2010	5.984,18	3.111,93	45.194,51
2011	784,83	783,28	23.563,78
2012	7.679,51	7.679,51	30.003,63
2013	33.235,00	30.470,38	34.498,88
2014	3.881,37	3.876,53	45.107,93
2015	59.863,17	6.469,41	76.253,05
2016	31.675,23	29.693,09	102.380,44
2017	35.715,24	35.900,30	147.246,50
2018	11.371,46	5.163,07	147.619,77
2019	21.144,23	18.440,93	84.673,43
2020	10.695,52	10.694,62	48.971,49
2021	14.884,19	7.834,69	98.513,56
2022	34.600,85	28.946,39	N/A
2023	22.266,08	12.158,58	N/A

(1.000 EUR) (SPE değil. Özel Amaçlı İşletmeler) Kaynak: Datainvex – İspanya Ekonomi, Ticaret ve İşletme Bakanlığı

TÜRKİYE'DEN DYY AKIŞLARI (BRÜT) (2010-2023) (ANA SEKTÖRLER)

SEKTÖR	EUR
10 Gıda sanayisi	27.786,30
55 Konaklama hizmetleri	26.761,19
22 Kauçuk ve plastik ürünlerinin imalatı	25.175,00
24 Metalurji: demir, çelik ve demir alaşımları imalatı	22.043,53
68 Emlakçılık faaliyetleri	19.875,08
52: Depolama ve taşımacılık ile ilgili faaliyetler	18.462,25
46 Taşıtlar hariç toptan ticaret ve ticaret araçları	13.775,16
41 Bina inşaatı	11.022,72
56 Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri.	9.879,42
45 Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin satışı ve tamiri	4.893,44
20 Kimya sanayisi	4.787,18
81 Bina ve bahçe işleri için hizmetler	3.889,66
47 Perakende ticaret, motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç	3.732,79
43 Özel inşaat faaliyetleri	3.031,21
64 Finansal hizmet faaliyetleri (Sigorta ve emeklilik fonları hariç)	2.692,28
72 Ar-Ge	2.207,97
50 Deniz ve iç su yolu taşımacılığı	1.192,76
21 Eczacılık ürünleri imalatı	1.026,08
66 Finansal hizmetler ile sigorta faaliyetleri için yardımcı faaliyetler	841,23
25 Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	600

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Diğerleri	2.535,06
-----------	----------

(1.000 EUR) (SPE değil. Özel Amaçlı İşletmeler) Kaynak: Datainvex – İspanya Ekonomi, Ticaret ve İşletme Bakanlığı

2. Türk Yatırımcıların Karşılaştıkları Sorunlar

- **Vize sorunu:** Başta tır şöförleri olmak üzere iş insanlarımızın vize işlemlerinde kolaylık sağlanması talebimiz mevcuttur. Gümrük Birliğine üye bir ülke olarak mallarımızın serbest dolaşıma sahip olduğu bir durumda bu malların taşımacılığında çalışan kişilerin dolaşımında yaşanan sıkıntılara anlam verilememektedir. Bu noktada karşılıklı faydanın yüksek olduğu bu dönemde vize işlemlerinde kolaylık sağlanması gerekmektedir.

- **Geçiş belge kotası nedeniyle yaşanan sorunlar:** İki ülke arasındaki ticaretin aksamadan devam edebilmesi adına tek tip geçiş belgesi kotasının serbestleştirilmesi büyük önem arz etmektedir. Geçişlerin serbestleşmesinin mümkün olmaması halinde ise Türk taşımacılarına tahsis edilen tek tip geçiş belge kotasının 20.000 adede yükseltilmesi sektörümüz adına önem arz etmektedir.

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

D. DİĞER ÜLKELERİN İSPANYA'DAKİ YATIRIMLARI

DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR (BRÜT)

	2019	2020	2021	2022	2023	2019-2023
ABD	3.827.759	6.589.985	4.318.765	9.521.402	8.146.328	32.404.240
BİRLEŞİK KRALLIK	5.466.507	2.877.309	3.345.079	6.138.261	3.693.348	21.520.503
FRANSA	4.140.460	2.516.565	8.099.976	3.423.916	2.582.884	20.763.800
ALMANYA	1.031.087	1.604.302	1.516.558	4.792.634	2.999.756	11.944.337
İSVİÇRE	728.893	3.759.840	119.355	505.330	1.184.090	6.297.508
AVUSTRALYA	15.087	276.624	2.484.085	1.353.606	1.209.629	5.339.032
MEKSİKA	1.541.269	778.465	682.486	255.593	1.060.599	4.318.411
İSVEÇ	311.524	1.420.774	1.366.902	348.520	121.054	3.568.774
HOLLANDA	645.600	610.326	701.127	1.012.404	530.830	3.500.285
İSPANYA	922.608	393.216	539.288	1.023.876	580.605	3.459.593
İTALYA	813.738	366.973	818.950	997.828	245.785	3.243.273
KANADA	646.954	442.193	249.648	746.779	1.147.149	3.232.724
JAPONYA	168.382	728.929	1.338.005	335.144	461.185	3.031.645
AVUSTURYA	48.422	24.607	68.679	696.695	649.784	1.488.188
BELÇİKA	124.685	364.296	325.750	377.149	200.926	1.392.807
ÇİN	180.424	460.560	435.461	95.238	131.392	1.303.074
RUSYA	249.341	8.649	941.522	61.571	15.615	1.276.698
KATAR	11.676	1.218.460	8.008	4.438	206	1.242.788
LÜKSEMBURG	387.498	198.954	234.320	159.535	190.691	1.170.996
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	317.569	73.037	107.429	274.972	359.508	1.132.515

(1.000 EUR) (SPE değil. Özel Amaçlı İşletmeler) (Ortak ülke: Nihai yatırım yapan ülke) Kaynak: Datainvox – İspanya Sanayi, Ticaret ve Turizm Bakanlığı

DYY STOK- ANA YATIRIMCILAR

SIRALAMA	ÜLKE	2021 (*)
1	ABD	99.761.567
2	FRANSA	60.246.852
3	BİRLEŞİK KRALLIK	60.106.695
4	ALMANYA	51.132.021
5	İTALYA	46.982.847
6	MEKSİKA	27.834.114
7	HOLLANDA	16.324.946
8	İSVİÇRE	15.985.312
9	PORTEKİZ	13.923.749
10	JAPONYA	13.530.374
11	AVUSTRALYA	11.371.691
12	ÇİN	10.290.580
13	KANADA	9.256.204
14	ARJANTİN	9.039.750
15	İSVEÇ	5.854.605

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

16	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	5.634.846
17	SİNGAPUR	4.827.287
18	İRLANDA	3.683.751
19	BELÇİKA	3.535.212
20	BREZİLYA	9.673.876,53

(*) Son veriler 2021 yılına aittir (1.000 EUR) (SPE – Özel Amaçlı Kuruluşlar değil)
(Ortak ülke: Nihai yatırım yapan ülke) Kaynak: Datainvox – İspanya Sanayi,
Ticaret ve Turizm Bakanlığı

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

E. YATIRIMCILAR İÇİN YARARLI BİLGİLER

1.Faydalı Bağlantılar

1.1.- Merkezi Yönetim Desteği

INVEST IN SPAIN

Tel: +34 91 349 7100

Email: informacion@icex.es

Web: <https://www.investinspain.org/>

INVEST IN SPAIN kuruluşunun Türkiye'deki iletişim noktaları:

İspanya Büyükelçiliği-Ticaret Ofisi-Ankara

Tel: +90 312 4687047

Email: ankara@comercio.mineco.es

İspanya Başkonsolosluğu Ticaret Ofisi-İstanbul

Tel: +90 212 2966161

Email: estambul@comercio.mineco.es

1.2.- Bölgesel Destek

A.- Madrid Bölgesi

INVEST IN MADRID

Tel: +34 91 422 16 20

Web: <https://investinmadrid.com/>

Email: info@investinmadrid.com

B.- Katalonya Bölgesi

CATALONIA TRADE & INVESTMENT

Tel: +34 93 476 72 87

Web: <https://catalonia.com/>

Email: info.accio@gencat.cat

C.- Aragon Bölgesi

ARAGÓN EXTERIOR - INVEST IN ARAGON

Tel: +34 976 221 571

Web: <https://investinaragon.com/>

Email: invest@investinaragon.com

D.- Endülüs Bölgesi

INVEST IN ANDALUSIA (AGENCIA IDEA)

Tel: +34 671 530 156 / + 34 954 28 02 27

Web: <https://www.investinandalucia.es/>

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Email: invest@andaluciatrade.es

E.- Kastilya La Mancha Bölgesi

INVEST IN CASTILLA-LA MANCHA

Tel: +34 925 259 137

Web: <https://www.investinclm.com/en/>

Email: invest@ipex.es

F.- Bask Bölgesi

SPRI S.A. – INVESTOR SUPPORT IN THE BASQUE COUNTRY

Tel: +34 944 037 000

Web: <https://www.spri.eus/es/invest-in-the-basque-country/>

Email: info@spri.eus

G.- Galiçya Bölgesi

GALICIAN INSTITUTE FOR ECONOMIC PROMOTION (IGAPE)

Tel +34 900 815 151 / +34 981 541 147

Web: <https://www.igape.gal/es/invertir-en-galicia/quiero-invertir>

Email: investingalicia@igape.es

H.- Balear Adaları Bölgesi

DEPARTMENT OF BUSINESS, EMPLOYMENT AND ENERGY

Tel: +34 971178900

Web: <https://www.caib.es/webgoib/es/>

Email: promocioeconomica@caib.es

I.- Valensiya Bölgesi

VALENCIAN INVESTMENT DESK

Tel: +34 961 209 752

Web: <https://invest-cv.es/en/>

Email: investcv.ivace@gva.es

J.- Mursiya Bölgesi

INSTITUTO DE FOMENTO DE LA REGIÓN DE MURCIA (INFO - INVEST IN MURCIA).

Tel: +34 968 362 800

Web: <http://www.investinmurcia.com/en/>

Email: investinmurcia@info.carm.es

K.- Kastilya Leon Bölgesi

INSTITUTO PARA LA COMPETITIVIDAD EMPRESARIAL DE CASTILLA Y LEÓN (ICE)

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Tel: + 34 983 32 41 68

Web: <https://www.investincastillayleon.com/>

Email: inversiones.ice@jcy.es

L.- Asturias Bölgesi

ASTURIAN AGENCY FOR SCIENCE, BUSINESS COMPETITIVENESS AND INNOVATION (SEKUENS)

Tel: + 34 985 980 020

Web: <https://www.investinasturias.es/en/>

Email: investinasturias@sekuens.es

M.- La Rioja Bölgesi

AGENCIA DE DESARROLLO ECONÓMICO DE LA RIOJA (ADER)

Tel: +34 941 291 500

Web: <https://www.ader.es/invierte-en-la-rioja/>

Email: ader@larioja.org

N.- Extremadura Bölgesi

INVEST IN EXTREMADURA

Tel: +34 924 00 56 10

Web: <https://www.investinextremadura.com/home>

Email: invesxt@juntaex.es

O.- Kanarya Adaları Bölgesi

SOCIEDAD CANARIA DE FOMENTO ECONOMICO S.A. (PROEXCA)

Tel: +34 928 22 95 73

Web: <https://canaryislandshub.com/>

Email: info@canaryislandshub.com

P.- Kantabriya Bölgesi

SOCIEDAD PARA EL DESARROLLO REGIONAL DE CANTABRÍA (SODERCAN)

Tel: +34 942 290 003

Web: <https://investincantabria.com/>

Email: informacion@sodercan.com

Q.- Navarra Bölgesi

Sociedad de Desarrollo de Navarra (SODENA)

Tel: +34 848 42 19 42

Web: <https://investinnavarra.com/en/>

Email: info@investinnavarra.com

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

2. Ulaşılabilir Hukuki & Mali Danışmanlık Şirket ve Bürolarına İlişkin Bilgiler

Avukatlık Büroları ve Danışmanlık Firmaları
(Liste herhangi bir sıralama veya tavsiye içermemektedir)

Türkler ve Türkçe konuşanlar:

FONT & YILDIZ TAX AND LEGAL SERVICES

Yetkili: Axel Yıldız Kalaycı

Cep Tel: + 34 618 919 360

Ofis Tel: +34 93 494 89 80 Fax: +34 93 494 89 81

E.mail: ayildiz@fy-legal.com

Adres: Avenida Diagonal, 601 6. Kat C Kapi Zurich Binasi 08028 Barcelona

Madrid Yetkilisi: Yusuf Demirbilek

Cep Tel: 620 749 110

Madrid Adres: Calle Principe de Vergara, 55 Piso 6-B 28006 Madrid

E.mail: ydemirbilek@fy-legal.com

Web: www.fontyildiz.es

ECE ZEREY LEGAL & BUSINESS CONSULTING

Yetkili: Ece Zerey

İstanbul ve Madrid Barosuna kayıtlı avukat

Tel: + 34 652 012 317

Adres: Calle Goya 83, Piso 7D, 28001 Madrid

E.mail: info@ecezerey.com

Web: www.ecezerey.com

ZEYNEP YILDIRAN

Tel: +34 682609516

E-mail: zeynep.yildiran@gmail.com

Adres: Calle Sevilla, 45 1. Planta 11402 Jerez de la Frontera – Cádiz

Diğer Avukatlar:

Madrid:

SERVICIOS AUXILIARES DE EMPRESA SA

Yetkili: Jose Ramon R de Juan Barroso

Adres: Avda Menendez Pelayo, 83

28007 Madrid

Tel: + 34 91 502 10 03

Fax: + 34 91 502 10 02

DLA PIPER SL SPAIN

Yetkili: Diego Ramos

E-mail: diego.ramos@dlapiper.com

Adres: Paseo de la Castellana, 35 -2º

28046 Madrid

Tel: +34 91 319 12 12

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Fax: +34 91 319 19 40

Web: <http://www.dlapiper.com/spain/madrid/>

LAZARO & OKCU ABOGADOS

Yetkili: Marta Lázaro

Adres: Parque Empresarial “La Finca” P. Club Deportivo,1 Edificio 17
Pozuelo de Alarcon 28223 Madrid

Tel: + 34 914292622

Cep Tel: + 34 609 00 09 85

E-mail: marta_lazaro@icam.es

LAMBAL ABOGADOS

Yetkili: Pablo Laorden

Adres: C/Caracas, 19, 3º Izda, 28010 Madrid

Tel: +34 91 426 18 91 ext 101

Fax: +34 91 426 18 92

Web: www.lambal.es

E-mail: plm@lambal.es

SCUDAMORE ABOGADOS

İstanbul Ofisi Yetkili: Semih Bolca

Adres: Acıbadem Fatih Cad. Onur Sok. No:2 Yurttaş Apt. D:10 Kadıköy- İstanbul

Tel: + 90 216 339 51 51

Cep Tel: + 90 532 520 56 06

E-mail: semihbolca@gmail.com

Web: www.bolcahukuk.com

Madrid Ofisi Yetkili: Jeremy R. Scudamore

Adres: Plaza Castilla,3 15- E2 28046 Madrid

Tel: + 34 915 939 126

Fax: + 34 915 939 613

Web: www.scudamore.es

Londra Ofisi Yetkili: Jeremy R. Scudamore

Adres: 2, Harcourt Buildings, Middle Temple Lane, London EC4Y 9DB

Tel: 020 7353 9891

E-mail: jrs@scudamore.es

MENDO SAMITIER ABOGADOS

Yetkili: José Manuel Mendo Samitier

Adres: Calle Hermosilla, 48 1- D Madrid

Cep Tel: + 34 605 53 02 70 Ofis Tel: + 34 91 749 80 48

E-mail: jm.mendo@mendosamitier.com

Web: www.mendosamitier.com

J&A GARRIGUES, S.L.P.

Yetkili: Javier Marzo

Adres: Hermosilla 3 - 28001 Madrid

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Tel: +34 91 514 52 00
Fax +34 91 399 24 08
Web: www.garrigues.com/

JAVIER PEREZ BUSTAMENTE MONESTERIE

Adres: Zorrilla 21- 1 piso 28014 Madrid
E-mail: jpbustamantel@hotmail.com
Tel: +34 91 523 30 93 / +34 91 523 17 21
Fax: +34 91 523 21 27

SANCHEZ PINTADO & NUNEZ

Yetkili: Pilar Salinas
Adres: C/Serrano, 16 5 izqda Madrid
Tel: + 34 91 426 11 55
Fax: + 34 91 431 35 54
E-mail: psalinas@sp-n.com
Web: www.sp-n.com

PEREZ-LLORCA ABOGADOS

Yetkili: María Jesús González-Espejo
Adres: C/ Velázquez, 29 – 4º 28001 Madrid
Tel: + 34 91 436 33 12
Fax: + 34 91 436 04 30
Web: www.perezllorca.com
E-mail: mjgonzalezspejo@perezllorca.com

M M M & M ABOGADOS (Monereo, Meyer & Marinel-Lo)

Yetkili: Michael Fries
Adres: Calle Alfonso XII, 30 28014, Madrid
Tel: + 34 91 319 96 86
Fax: + 34 91 308 53 68
Web: www.mmmm.es
E-mail: mfries@mmm.es

ANTONIO VIÑAL & CO. ABOGADOS

Adres: Calle Velázquez, 37 Primera planta
28001 Madrid
Tel: +34 91 420 24 27 Fax: +34 91 420 12 33
E-mail: madrid@avinalabogados.com
Web: www.avinalabogados.com

AGUIRRE ABOGADOS

Yetkili: Adolfo Aguirre
Adres: Calle Dr. Fleming, nº 31-4º - 28036 Madrid
Tel: +34 91 125 04 82
Fax: +34 91 443 08 14
E-mail: aguirre@aguirreabogados.com
Web: www.aguirreabogados.com

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

GNGH ABOGADOS

Yetkili: Juan Ramón García Notario
Adres: Paseo de la Castellana, 156, Planta 6 28046 Madrid
Tel: + 34 91 598 33 68
Fax: + 34 91 556 68 96
E-mail: jgarcianotario@gngh-abogados.com
Türkiye Ofis Yetkili: Belgin Dinç
E-mail: belgin.dinc@gngh-abogados.com
Türkiye Adres: Katip Mustafa Çelebi Mah. Ipek sok. No: 2/4 34433
Beyoğlu/ Istanbul
Tel: + 90 212 245 30 50

Barcelona:

SEYDE ABOGADOS Y CONSULTORES

Adres: Aragon,284 6-1 A 08007 Barcelona
Tel + 34 93 285 16 14
Fax : + 34 93 285 13 57
Web: http://www.seyde.es/carta_turc.html
E-mail: internacional@seyde.es

MARTINEZ COMIN

Consultores & Auditores
Adres: C/Aribau 191 1^o2^a
08021 Barcelona
Tel: +34 93 3909720
Fax: +34 93 2022331
Web: www.martinezcomin.com

GEA BARCELONA EUROPEAN CONSULTING SLP.

Adres: Avda. Diagonal 419, Prin. 2^a
08008 Barcelona
Tel: +34 93 218 84 31
Fax: +34 93 218 63 96
Web: www.geaslp.eu

BBCA LEGAL

(Deniz, hava ve kara tasimaciligi konusunda uzmanlasmis)
Bufete Berenguer Comas
Adres: Paseo Colon 24, 1^o1^a Barcelona 08002
Yetkililer: Víctor Domínguez Santaló / Luis Navarro Serrate
Tel:+34 93.302.11.43
Fax:+34 93.412.61.17
Web: www.bbcalegal.com
E-mail: victor.dominguez@bbcalegal.com / corporate@bbcalegal.com

RIGOL ABOGADOS LAWYERS

Yetkili: Franc Rigol Garrit
Adres: Casanova, 173 08036 Barcelona

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Tel: 93 494 05 24

E-mail: contacte@rigolabogados.com

Valensiya:

PORCAR Y MORATA ABOGADOS Y CONSULTORES, S.L.P.

Yetkili: Adolfo Porcar Rodilla (Valensiya Fahri Konsolosu)

Adres: Paseo de Ruzafa, 11-10ª de Valencia

Tel: +34 96331 70 98

E-mail: administracion@porcarmorata.es

Endülüs:

MARTINEZ ECHEVARRIA ABOGADOS (T.C. Malaga Fahri Konsolosu)

Yetkili: Vicente Morató Sanchez

Adres: Centro de Negocios Puerto Banús, Edificio D – 29660 Marbella

Tel: + 34 952 765 000

Cep tel: + 34 680 980 558

Fax: + 34 952 764 476

E-mail: vicente.morato@martinezechevarria.com

M & S MOLINA ABOGADOS

Yetkililer: Sergio Molina Fernández (Avukat)

Cep Tel: + 34 659 45 12 63

Aysen Orhan (Danışman)

Cep Tel: +34 659 45 19 14

Adres: C/Princesa, Nº 5- 1/B 29740, Torre del Mar, Málaga

Tel: +34 952 03 91 21

Fax: +34 952 54 71 94

Cep Tel: + 34 659 45 191

Web: www.msmolinaabogados.com

E-mail: molinaysen@gmail.com / sergio@msmolinaabogados.com /

aysen@msmolinaabogados.com

MARIA DE LOS YAZMINES DE LA ROSA ÖZKURT

Avukat

Adres: Francisco Guillon, 11 . cp. 29017 Málaga

Tel: + 34 639588578

Faks: + 34 952290635

E-mail: j.delarosa@icamalaga.org

Galiçya:

FRANCISCO PELETEIRO GALLEGO (T.C. Coruña Fahri Konsolosu)

Adres: Avda. Linares Rivas,6 15005 Coruña – Galicia

Tel: + 34 981 122 066

Fax: + 34 981 122 029

E-mail: ppeleteiro@pyp-abogados.com

T.C. MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Bilbao (Bask Bölgesi)

BUFETE BARRILERO Y ASOCIADOS

Gonzalo Grijelmo

Avukat- Ortak

Adres: Alameda de Urquijo, 12 48008 Bilbao

Cep Tel: + 34 629 424 416

Ofis Tel: + 34 94 479 34 00

Fax: + 34 94 479 34 01

E-mail: g.grijelmo@barrilero.es / bilbao@barrilero.es

Web: <http://www.barrilero.com/>

Danışmanlık Firmaları

GENIAL BUSINESS INTELLIGENCE

Yetkili: Ana Pasarisa

Senior Strategy Consultant

Tel: 934-965-724

Adres: Calle Balmes, 150 - Ent1 08008 Barcelona

E-mail: administracio@genialbi.com

Web: www.genialbi.com

TUTUMLU DANIŞMANLIK

Yetkili: Havva Kanbur

(oturum,-emlak,-yatırım danışmanlığı konusunda)

C/Navata 26-34 1r-1a 08035 Barcelona

Tel:+34 652149342

+34 642 465002

E-mail: info@tutulmudanismanlik.com / hkanbur@tutulmudanismanlik.com

Birlikte çalıştığı avukatlık şirketi: AvaLaw

Adres: Rambla Catalunya 25, 1-1 08007 Barcelona

Tel:+34 932 553 107 Fax:+34 934 925 701 info@avalaw.es

BCN CONSULTING

Yetkili: Bahadır Özkazanç

Adres: Calle Aribau 25, entresuelo 3a, 08011 Barcelona

Tel: + 34 678 112 059

E-mail: bahadirozkazanc@gmail.com

Web: www.bcndanismanlik.com